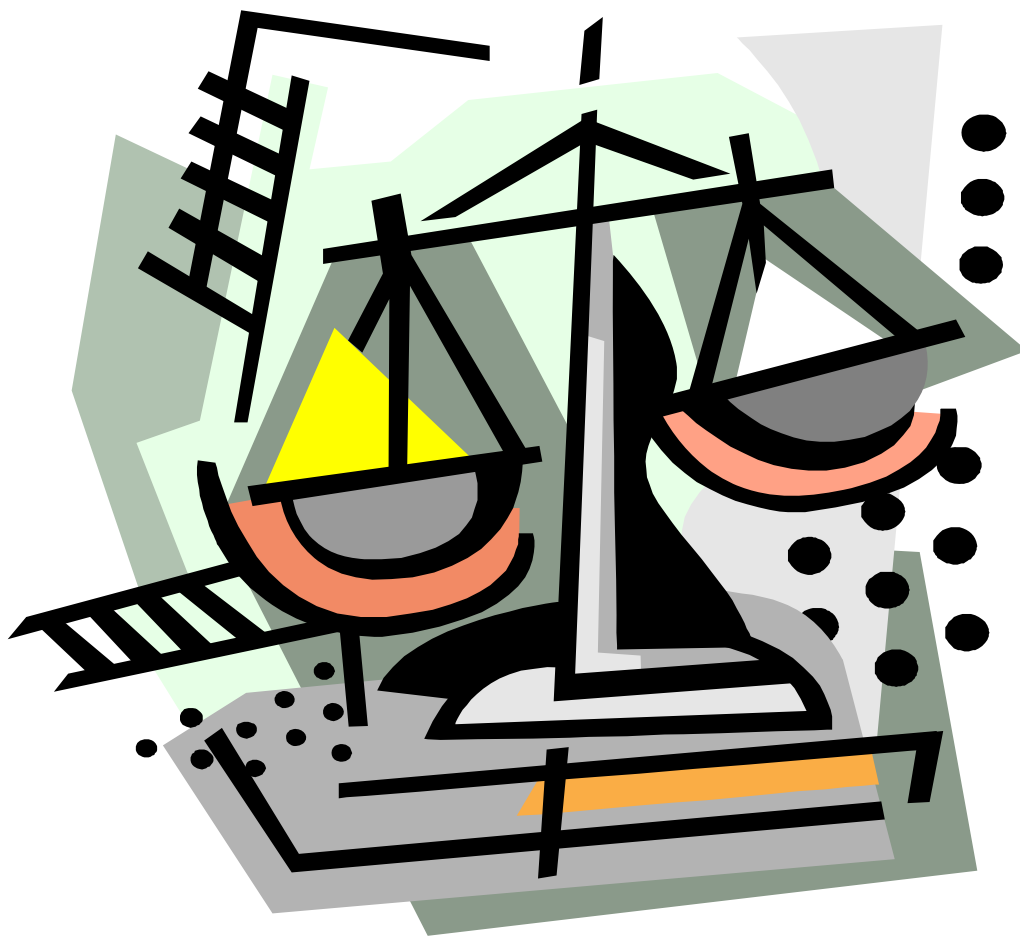

Endurskoðan av navnalógini

Juni 2001

Álit

og uppskot til lógaruppskot við viðmerkingum

1. Inngangur.....	4
2. Söguligt yvirlit.....	6
2.1. Galdandi rættur fyri 16. oktober 1992.....	7
3. Galdandi lóggáva.....	9
3.1. Ásetingar um eftirnøvn.....	9
3.1.1. Broyting av eftirnavni.....	9
3.2. Ásetingar um fornøvn.....	10
3.2.1. Broyting av fornøvnum.....	10
3.3. Millumnavn.....	10
3.3.1. Broyting av millumnavni.....	11
3.4. Vard nøvn.....	11
3.5. Navnanevndin og navnalistin.....	11
3.6. Annað.....	12
4. Yvirlit yvir lóggávuna í Norðurlondum.....	13
4.1. Danska navnalógin.....	13
4.1.1. Ásetingar um eftirnøvn.....	13
4.1.2. Ásetingar um fornøvn.....	14
4.1.3. Ásetingar um millumnavn.....	14
4.1.4. Annað.....	14
4.2. Norska navnalógin.....	15
4.2.1. Ásetingar um eftirnavn.....	15
4.2.2. Ásetingar um fornøvn.....	16
4.2.3. Ásetingar um millumnavn.....	16
4.2.4. Annað.....	16
4.3. Íslenska navnalógin.....	17
4.3.1. Ásetingar um eftirnavn.....	17
4.3.2. Ásetingar um fornøvn.....	17
4.4. Svenska navnalógin.....	18
4.4.1. Ásetingar um eftirnavn.....	18
4.4.2. Ásetingar um fornøvn.....	19
4.4.3. Ásetingar um millumnavn.....	19
4.4.4. Annað.....	20
5. Áskoðanin hjá nevndini.....	21
5.1. Nøvn og navnagáva.....	21
5.2. Fornøvn.....	22
5.2.1. Innihaldslig krøv til fornøvn.....	23
5.2.2. Undantøk viðvíkjandi fornøvnum.....	24
5.2.2.1. Uppkalling.....	24
5.2.2.2. Hevduvunnin nøvn.....	27
5.2.2.3. Annað.....	28
5.2.3. Fólki úr øðrum landi.....	29

5.2.4. Navnafráboðan.....	30
5.2.5. Broyting av fornavni.....	31
5.3. Millumnavn.....	31
5.3.1. Broyting av millumnavni	31
5.4. Eftirnavn.....	32
5.4.1. Broyting av eftirnavni.....	34
5.5. Vard nøvn	35
5.6. Navnanevnd og navnalisti	38
5.6.1. Uppgávurnar hjá navnanevndini.....	38
5.6.2. Týðningurin av navnalistanum.....	38
5.7. Viðurskiftini við onnur lond	39
5.8. Annað.....	41
5.9. Samandráttur.....	42
6. Uppskot til løgtingslógarruppskot um fólkanøvn.....	43
6.1. Kapittul I, Nøvn og navnagáva	43
6.2. Kapittul II, Fornavn	43
6.3. Kapittul III, Millumnavn	44
6.4. Kapittul IV, Eftirnavn.....	44
6.5. Kapittul V, Millum- og eftirnavn í sambandi við giftu	46
6.6. Kapittul VI, Gjald fyri navnaprógv o.a.	46
6.7. Kapittul VII, Fráboðanir og umsóknir	47
6.8. Kapittul VIII, Navnanevnd o.a.	47
6.9. Kapittul IX, Brot ímóti lógini og revsing.....	47
6.10. Kapittul X, Ymiskar fyriskipanir.....	47
6.11. Kapittul XI, Gildiskoma og skiftisreglur	48
7. Viðmerkingar til løgtingslógarruppskotið	49
7.1. Almennar viðmerkingar.....	49
7.2. Viðmerkingar til tær einstøku greinarnar	51
7.2.2. Til kapittul II:	52
7.2.3. Til kapittul III:	55
7.2.4. Til kapittul IV:	56
7.2.5. Til kapittul V:.....	61
7.2.6. Til kapittul VI:	61
7.2.7. Til kapittul VII:.....	62
7.2.8. Til kapittul VIII:.....	63
7.2.9. Til kapittul IX:	64
7.2.10. Til kapittul X:.....	64
7.2.11. Til kapittul XI:	65
8. Fylgiskjøl.....	66
Fylgiskjal 1: Listi yvir skrásting av fornøvnum á Landsfólkayvirlitinum	66
Fylgiskjal 2: Ymisk hagtøl frá navnanevndini.....	67

1. Inngangur

Í sambandi við at løgtingslóg nr. 142 frá 8. oktober 1992 um fólkanøvn skuldi endurskoðast, hevur landsstýrismaðurin í lógarmálum í skrivi dagfestum 12. november 1999 sett eina nevnd at endurskoða navnalógina.

Eftir tilmæli frá Fróðskaparsetri Føroya, Prestafelag Føroya og Stiftsstjórn Føroya setti landsstýrismaðurin Anfinn Johansen, málfrøðing, Onnu Brimnes, fólkalívsfrøðing, Marjuna Bæk, prest og Jákup Nielsen, stiftsfulltrúa í nevndina. Sørin Pram Sørensen, fulltrúi í Vinnumálastýrinum, sum hevur umsitið málsøkið navnalóggáva í tíðarskeiðinum 1992 til 2000 og Eyðbjørn Larsen, fulltrúi á Løgmannsskrivstovuni, ið hevur havt navnamál um hendi síðani februar 2000, vóru eisini við í nevndini.

Nevndin fekk til uppgávu at endurskoða lógina tekniskt og málsliga, soleiðis at tær royndir, ið gjørdar eru, síðan lógin varð sett í gildi í 1992, verða grundarlag undir uppskoti til tær broytingar, ið verða hildnar at vera neyðugar.

- Umhugsast skal, um reglurnar um fornøvn eiga at verða broyttar, soleiðis at eisini onnur fyrilit enn bert tey málfrøðiligu skulu havast í huga, tá ið avgerð um góðkenning av nøvnum verður tikin. Hesi fyrilit kunnu til dømis vera, at nøvn, hóast tey ikki lúka reglurnar um upprunastavseting, hava vunnið hevd við síðvenju gjøgnum fleiri ættarlið og soleiðis kunnu sigast at vera ein síðsøguligur partur av føroysku mentanini.
- Reglurnar um vard nøvn skulu orðast nágreiniliga, so sleppast kann undan tvítulkingum.
- Viðurskiftini við danir innan navnaøkið skulu fáast í rættlag. Hetta snýr seg m.a. um navnagávu, navnabroyting og felagsyvirilit yvir vard nøvn.
- Lógin skal gerast umsitingarliga lættari at arbeiða við.

Nevndin hevur havt 20 fundir tilsamans.

Hóast uppskotið í stóran mun byggir á galdandi lóg, og fleiri ásetingar eru óbroyttar ella bert smávegis broyttar, gjørdi nevndin á einum av teimum fyrstu fundunum av at orða uppskot til nýggja navnalóg heldur enn at gera broytingar til verandi lóg fyri at fáa møguleika at seta lógina øðrvísi upp, soleiðis at betri yvirilit fæst, og soleiðis at lættari er at gera rættingar og tillagingar og at útgreina viðmerkingarnar til tær einstøku greinarnar.

Nevndin hevur lagt arbeiðið soleiðis til rættis, at so hvørt sum ymisku evnini eru viðgjørd, hevur verið miðað ímóti at orða lógartekst og viðmerkingar til einstøku greinarnar so hvørt, fyri síðan aftur at hyggja alt uppskotið við viðmerkingum ígjøgnum, bæði lögfrøðiliga og málsliga.

Viðgerðin av ymsu evnunum í galdandi navnalóg er býtt sundur í nøkur høvuðsevni:

1. Nøvn og navnagáva,
2. fornøvn,

4. millumnavn,
5. eftirnavn,
6. vard nøvn,
7. navnanevnd og navnalisti og
8. annað.

Evnini verða viðgjørd hvørt sær í kapitli 5.1. – 5.7 niðanfyri.

Umframt at byrja við einum søguligum yvirliti viðvíkjandi navnalóggávu í Føroyum hevur nevndin valt at lýsa galdandi navnalóg og norðurlendsku navnalógirnar í stuttum. At enda er nevndin komin við uppskoti til nýggja navnalóg við viðmerkingum.

Tórshavn tann 1. juni 2001

Anfinnur Johansen

Anna Brimnes

Marjun Bæk

Jákup Nielsen

Sørin Pram Sørensen

Eyðbjørn Larsen

2. Søguligt yvirlit

Sum hin seinasta tjóðin í Norðurlondum, sámar undantiknir, fingur føroyingar í 1992 sína fyrstu lóg um fólkanøvn, løgtingslóg nr. 142 frá 8. oktober 1992 um fólkanøvn. Hon varð samtykt á Føroya løgtingi 3. juni, staðfest 8. oktober, lýst 15. oktober og kom í gildi dagin eftir. Tá fóru úr gildi §§ 5 og 6 í “forordning” frá 30. mai 1828 “om dåben”, lóg frá 4. mars 1857 “om forandring i forordning om dåben”, lóg nr. 89 frá 22. apríl 1904 “om navneforandring”, lóg nr. 66 frá 19. februar 1941 “om tillæg til lov om navneforandring”, §§ 49 og 74 í lóg nr. 276 frá 30. juni 1922 “om ægteskabs indgåelse og opløsning” og § 2 í lóg nr. 131 frá 7. mai 1937 “om børn født uden for ægteskab”, sbr. § 22, stk. 3 í lóg nr. 200 frá 18. mai 1960 “om børns retsstilling”.

Spurningurin um eina føroyska navnalóggávu ella eina reglugerð fyri fólkanøvn hevur verið frammi á tingi av og á, m.a. í 1969. Ein meiriluti í lógarnevndini mælti tá til at fáa donsku lógina frá 17. mai 1961 “om personnavne” setta í gildi í Føroyum við ymiskum broytingum, men ein minniluti mælti til at seta eina fimmmannanevnd við serkønum til at gera eitt uppskot um løgtingslóg um fólkanøvn og at áleggja landsstýrinum at taka upp samráðingar við danskar myndugleikar við tí endamáli, at lóg nr. 137 frá 23. mars 1948 (heimastýrislógin) varð broytt soleiðis, at fólkanavnalóggávan í Føroyum gjørdist føroyskt sermál. Men bæði uppskot meirilutans og uppskot minnilutans fullu.

Í 1977 samtykti løgtingið uppskot sjálvstýrisflokksins til samtyktar at seta eina trímanna uttaninganevnd. Setningurin hjá nevndini var at seta fram uppskot um fornøvn, eftirnøvn, stavseting og skráseting av nøvnum og fasta nevnd at taka støðu til ivasurningar nøvnum viðvíkjandi. Í nevndina valdi løgtingið Petur Martin Rasmussen cand. theol., Theodor Hansen lærara og Jóhan Hendrik W. Poulsen mag. art., ið gjørdist formaður. Í 1984 handaði nevndin landsstýrinum álit við uppskoti til løgtingslóg um fólkanøvn. Nevndin læt landsstýrið vita, at eftir heimastýrislógini er navnalóggáva hvørki A- ella B-mál, og navnalóggávuøkið kundi so statt ikki yvirtakast, uttan at heimastýrislógin varð broytt. Nevndin meinti, at tað lá á landsstýrinum at taka upp politiskar samráðingar við donsku stjórnina til tess at fáa loyst hetta mál, men danska Løgmálaráðið hevði ta støðu, at navnaøkið kundi ikki yvirtakast undir lóggávu- og fyrisingarvald heimastýrisins, tí navnarættur sum partur av familju-, persóns- og arvarættinum eftir heimastýrislógini hvørki kundi yvirtakast sum A-mál ella B-mál. Og tessvegna datt málið niðurfyri.

Føroyskir myndugleikar vildu tó fáa loyst málið um eina serliga føroyska navnalóggávu við at fáa fólkatíngið at samtykkja eina rammulóg, so føroyingar sjálvir kundu gera eina reglugerð um føroysk fólkanøvn, ið teir sjálvir skuldu umsita. Løgmálaráðið helt tó eina tílíka skipan vera ógvuliga óhepna, og í 1989 frættist, at løgmálaráðið, eftir at hava lisið heimastýrislógina av nýggjum, var komið til ta niðurstøðu, at navnalóggávan kortini kundi verða yvirtikin sum føroyskt sermál. 4. mai 1990 samtykti løgtingið at taka fólkanavnamál yvir undir føroyska lóggávu, og í juni mánaði sama ár samtykti landsstýrið at seta eina nýggja nevnd – hesa ferð eina sjeymannanevnd – at gera uppskot til løgtingslóg um fólkanøvn. Í nevndini vóru: Torkil Beder fyrrverandi prestur, Dánjal J. Bærentsen fyrrverandi landsdjóralækni, Theodor Hansen lærari, Jóhan Hendrik W. Poulsen professari, Svenning Tausen lærari, Axel Tórgarð fyrrverandi prestur og Petur Martin Rasmussen teol. dr., ið var nevndarformaður. Við stóði í tí gamla uppskotinum frá 1984 evnaði nevndin uppskot um navnalóg, um-

framt uppskot um nøvn, stavseting og skráseting av nøvnum. Navnalógaruppskotið varð handað landsstýrinum, sum setti tað í lógarform við donskum síðuteksti, ið var lógarkrav. Síðan varð uppskotið viðgjørt í løgtinginum, har tað við nøkrum fáum broytingum varð samtykt 3. juni 1992.

2.1. Galdandi rættur fyri 16. oktober 1992

Í Danmark kom nýggj lóg um fólkanøvn í 1961. Við hesi lóg varð galdandi rættur viðvíkjandi navnarættinum lógarfestur, umframt at onkrar nýskipanir vórðu gjørdar. Lógin fevndi ikki um Føroyar, men kundi við kongligari fyriskipan setast í gildi í Føroyum við teimum broytingum, sum vóru mettar neyðugar vegna serligu føroysku viðurskiftini. Lógin kom í staðin fyri lóg nr. 89 frá 22. apríl 1904 “om navneforandring”. Í staðin fyri lógina frá 1961 kom í 1981 nýggj lóg um fólkanøvn. Hvørgin teirra varð sett í gildi í Føroyum. Tí var lógargrundarlagið fyri navnarættinum í Føroyum undan núgaldandi løgtingslóg um fólkanøvn lóg nr. 89 frá 22. apríl 1904 “om navneforandring”. Í serlóggevu vóru eisini einstakar fyriskipanir um navnarættin, t.d. í “forordning” frá 30. mai 1828 um dópin og lóg nr. 276 frá 30. juni 1922 “om ægteskabs indgåelse og opløsning” og onkrar aðrar fyriskipanir, sum vórðu avtiknar við teirri nýfingnu lógini, soleiðis at lógargrundarlagið fyri navnarættinum varð savnað í eina lóg.

Høvuðslógin viðvíkjandi navnarættinum, lógin frá 1904 um navnabroytingar, er í høvuðsheitum bert um verju av nøvnum og navnabroytingar við loyvi frá yvirvaldinum ella við kongligum loyvi eftir higartil galdandi reglum sbt. § 6 í nevndu lóg. Stórir partur av navnarættinum var tí ikki skipaður í lóg, men var fyrisitingarliga umsitin av teimum myndugleikum, sum umsótu galdandi navnarætt í Føroyum.

Galdandi navnarættur í Føroyum fyri 16. oktober 1992 kann í høvuðsheitum lýsast soleiðis: Øll børn skuldu fáa fornavn og eftirnavn. Foreldur ella tann, ið foreldrarættin hevði, høvdu rætt og skyldu at boða kirkjubókini frá navninum í seinasta lagi eitt ár eftir tað, at barnið var borið í heim. Navn, ið kundi verða til ampa fyri barnið, skuldi ikki verða givið sbt. §§ 5-6 og § 18 í “forordning” frá 1828 um dópin. Sóknarpresturin tók sjálvur støðu til, um navnið leyk tær ásettu treytir. Avgerðin hjá sóknarprestinum kundi eftir tí fyrisitingarligu skipanini kærast til kirkjumálaráðið. Í umfarsskrivum frá kirkjumálaráðnum eru listar við viðurkendum fornøvnum. Bóklíngurin frá 1930 “Føroysk fólkanøvn. Navnalisti til leiðbeiningar” eftir M.A. Jacobsen og Chr. Matras varð eisini nýttur við navnagávuna. Fornavn kundi við kongligum loyvi frá ríkisumboðnum verða broytt, sbt. § 6 í lógini frá 1904 um navnabroytingar.

Við navnagávuni fekk barnið eftirnavnið hjá faðirinum, men tað kundi við loyvi frá ríkisumboðsmanninum fáa gentunavnið hjá móðurini sbt. umfarsskrivi frá 28. februar 1956 frá løgsmálaráðnum ella eftirnavnið hjá fosturforeldrunum. Børn, fødd uttan fyri hjúnalag, fingi við navnagávuni eftirnavnið hjá móðurini, men kundu fáa eftirnavnið hjá faðirinum, um faðirskapurin var staðfestur, sbt. § 2 í lóg nr. 131 frá 7. mai 1937 um børn fødd uttan fyri hjúnalag. Eisini kundi eftirnavn verða broytt við loyvi frá landfútanum, sbt. § 1 í lógini frá 1904, ella við loyvi frá ríkisumboðsmanninum, sbt. § 6 í nevndu lóg. Var navnið vart ella líktist ov nógv einum vardum navni, kundi loyvi bert gevast eftir § 6 og bert við loyvi frá teimum, ið bóru navnið.

Í serstökum föri kundi við kongligum loyvi loyvi verða givið til eitt vart eftirnavn, um so var, at ætt hevði fingið hevd til navnið. Eftirnøvn við *-dóttir* skoyttum uppí kundu ikki verða veitt. Men eftirnøvn við *-son* skoyttum uppí kundu verða veitt, um tey ikki vóru vard.

3. Galdandi lóggáva

Løgtingslóg nr. 142 frá 8. oktober 1992 um fólkanøvn kom í gildi í sambandi við, at málsøkið navnalóggáva varð yvirtikið sum føroyskt sermál.

Um lógina kann alment verða sagt, at umframt málsligu krøvini til nøvn og serligu ásetingarnar um –son- og –dótturøvnini og navnanevndina fylgir lógin sum heild somu meginreglum sum danska lógin um fólkanøvn.

Niðanfyrri verða ymsu reglurnar viðvíkjandi fornøvnum, millumnøvnum, eftir- og ættarnøvnum, vardum nøvnum, navnanevnd, navnalista o.a. lýstar.

3.1. Ásetingar um eftirnøvn

Ásetingar um eftirnøvn eru í kapitli 6, §§ 6-13.

Eftirnavn kann vera ættarnavn faðirs ella móður, ella ættarnavn, sum annað av foreldrunum seinast hevur borið og sum ikki er fingið við giftu. Ístaðin fyrri ættarnavn kann eftirnavnið hjá barninum eisini vera fornavn faðirs ella móður í hvørsfalli við -son ella -dóttir aftrat í samsvari við kyn barnsins.

Foreldur ella tey, ið foreldrarættin hava, skulu sambært § 7 boða sóknarpresti í tí prestagjaldi, har móðirin býr, frá eftirnavninum saman við fornavninum innan 6 mánaðir.

Kirkjubókin er høvuðsskrásetingarstaðurin viðvíkjandi øllum nøvnum.

3.1.1. Broyting av eftirnavni

Skal eftirnavn verða broytt, kann tað í ávísum føri verða gjørt við fráboðan til sóknarprestin, har viðkomandi er skrivaður í kirkjubók. Tað snýr seg m.a. um tey nøvn, ið nevnd eru omanfyrri, og sum viðkomandi upprunaliga hevði kunnað fingið við dópi ella navnagávu, umframt ættarnavn, sum annað av foreldrunum seinni hevur broytt til, um navnið ikki er fingið við giftu, og ávís onnur nøvn, sum viðkomandi beinleiðis hevur krav uppá at fáa, eru ávísar nærri treytir loknar.

Um tað er navn, har tað m.a. er neyðugt at útvega nærri skjalprógv fyrri navninum og viðvíkjandi tí tilknýti, viðkomandi hevur til navnið, ella har ítøkiligar metingar skulu verða gjørdar, kann navnabroytingin einans verða gjørd við navnaprógv frá landsstýrismanninum.

Í sambandi við broyting við navnaprógv er tað ein treyt, at navnið ikki er vart ella alkunnugt søguligt eftirnavn, at navnið ikki líkist so nógv teimum vardu og alkunnugu søguligu eftirnøvnunum, at tey lætt verða blandað, at navnið er í samsvari við føroyskar málreglur, at navnið ikki er navn á landi, býi, bygd ella býlingi, at navnið ikki er navn á virki, vøru, felagi

og tílíkum, sum er skrásett, og at navnið ikki av røttum er eitt fornavn ella er óhóskandi ella kann verða argandi.

Hóast omanfyrinevndu krøv til navnabroyting við navnaprógv kann broyting verða loyvd, um umsøkta navnið verður borið ella hevur verið borið av einum av foreldrunum, ommum ella abbum ella fosturforeldrum umsøkjans. Somuleiðis kann navnaprógv gevast, um navnið hevur útlendskt snið, ið verður lagað til føroyskt snið ella navn, ið umsøkjari hevur serstakt tilknýti til.

Í sambandi við giftu kann annar hjúnafelegin við fráboðan til vígslumyndugleikan boða frá, at viðkomandi tekur eftirnavnið hjá hinum, um navnið ikki er fingið við giftu.

3.2. Ásetingar um fornøvn

Sambært § 1 í navnalógini skal fornavn verða fráboðað sóknarpresti í tí prestagjaldi, har móðirin býr, innan 6 mánaðir.

Nøkur innihaldslig krøv eru til fornøvn. Sum fornøvn verða sostatt ikki viðurkend nøvn, sum ikki av røttum eru fornøvn og onnur nøvn, ið kunnu haldast at verða fólki til ampa. Fornøvn skulu harumframt vera í samljóði við føroyskar málreglur, eins og eingin kann hava fleiri enn tvey fornøvn.

Einasta undantak viðvíkjandi kravinum um, at fornøvn skulu vera í samljóði við føroyskar málreglur er, tá ið tað snýr seg um barn hjá fólki úr øðrum landi. Í tílíkum føri kann landsstýrismaðurin í serføri gera undantak frá málsliga kravinum.

3.2.1. Broyting av fornøvnum

Skal fornavn ella fornøvn verða broytt, strikað ella fáast aftrat, kann broytingin verða fráboðað sóknarpresti. Snýr tað seg um ættleiðing, ella hevur ein einaferð áður broytt fornavn, kann broytingin tó bert verða gjørd við loyvi frá landsstýrismanninum.

3.3. Millumnavn

Millumnavn kann vera millumnavnið hjá faðir ella móður ella eitt av teimum eftirnøvnum, ið nevnd eru í kap. 3.1., og sum viðkomandi upprunaliga hevði kunnað fingið við dópi ella navngávu. Harumframt kann ættarnavn, sum verður borið ella hevur verið borið av einum av foreldrum umsøkjans, ommum og abbum, tó ikki um navnið er fingið við giftu, gevast sum millumnavn.

Eittans eftirnavn kann verða givið sum millumnavn, og millumnavn kann ikki verða bundið at eftirnavni við bindistriku.

Landsstýrismaðurin kann harumframt eftir umsókn loyva millumnavn, sum barnið kann fáa sum eftirnavn ella hevur serligt tilknýti til.

3.3.1. Broyting av millumnavni

Einastu ásetingarnar í navnalógini um broyting av millumnavni eru at finna í § 4, stk. 4 og § 5. Har verður ásett, at millumnavn kann verða strikað eftir fráboðan til sóknarprest í tí prestagjaldi, har barnið varð skrivað í kirkjubók, og snýr tað seg um ættleiðing, kann millumnavn hjá barninum við loyvi frá landsstýrinum verða broytt.

Viðmerkjast kann, at í roynd og veru hevur sami framferðarháttur annars verið nýttur viðvíkjandi broyting av millumnavnum sum viðvíkjandi broyting av eftirnavnum.

3.4. Vard nøvn

Sambært § 12 eru tey nøvn, ið eru vard eftir § 2 í „Lov nr. 89 af 22. april 1904 om navneforandring" við seinni broytingum, og ættarnøvn, ið hereftir verða loyvd sambært § 11, stk. 1, vard.

Hóast ásetingina um vard nøvn ásetir lógin eisini, at hóast navn er vart eftir §12, stk. 1, er loyvt uttan umsókn at nevast -son ella -dóttir faðirs ella móður sambært § 6, stk. 3 og § 8, nr. 1, og at ikki er hereftir loyvt at taka upp nýggj ættarnøvn, ið eru samansett av fornnavni við -son ella -dóttir aftrat.

Er talan um nøvn eftir bústøðum, ið ikki eru einnevndir her á landi, kunnu hesir hereftir ikki fáa verju, og verjan, sum slík nøvn higartil hava havt, verður tikin av.

Vardu nøvnini eru sostatt eisini tey nøvnini, sum eru vard sambært danskari lóggávu. Hetta merkir m.a., at søkir ein føroyingur landsstýrismannin um ávíst navn, sum finst á tí danska listanum yvir vard nøvn, verður meginreglan, at navnið ikki kann loyvast.

3.5. Navnanevndin og navnalistin

Sambært § 15 setir landsstýrismaðurin eina navnanevnd við 3 limum og 3 varalimum eftir tilmæli frá Føroyamálsdeildini á Fróðskaparsetri Føroya, Prestafelag Føroya og Mentamálastýrinum.

Navnanevndin, sum situr 5 ár í senn, skal gera ein lista við viðurkendum nøvnum, sum javnan skal verða endurskoðaður. Harumframt skal nevndin geva ráð um fólkanøvn, stavseting teirra, bending o.a. Landsstýrismaðurin kann eisini biðja nevndina um tilmæli, áðrenn hann gevur loyvi til navnabroytingar.

Ein týðningarmikil leiklutur hjá navnanevndin er, at hon viðgerð og tekur avgerð í málum, sum verða lögð fyri hana eftir § 2, stk. 2 í lógini. Hetta eru mál, har fráboðað nøvn ikki eru á

navnalistanum. Tað er einans navnanevndin, sum kann gera av, um ávíst navn kann koma á umrødda navnalistan.

3.6. Annað

Í sambandi við ættleiðing kann verða ásett í ættleiðingarloyvinum, at eftirnavnið hjá barninum ikki skal verða broytt. Annars kunnu for- og millumnavn verða broytt við loyvi frá landsstýrismanninum í sambandi við ættleiðingina.

Upprunastøðið er tó, at ættleidda barnið varðveitir for- og millumnavnið, meðan tað av sær sjálvum fær eftirnavnið hjá ættleiðingarforeldrunum.

Um navn á barni, ið er meir enn 12 ár, skal broytast, skal barnið sum meginregla eisini skriva undir umsóknina.

Í sambandi við navnabroytingar við navnaprógv verður sambært kunngerð nr. 18 frá 21. januar 1993 um gjøld fyri navnaprógv v.m., sum broytt við kunngerð nr. 165 frá 25. august 1993, latið eitt gjald upp á kr. 1.000,-, samstundis sum umsóknin verður send landsstýrismanninum. Gjaldið fellur til landskassan, men verður endurrindað, um navnaprógv ikki verður skrivað.

Sambært nevndu kunngerð kunnu fólk, sum ikki eru førd í kirkjubók í Føroyum ella ikki eru gift hjá einum myndugleika her á landi, men sum í aðrar mátar eftir navnalógini hava rætt at broyta navn við fráboðan, við navnaprógv frá landsstýrismanninum fáa loyvi at broyta navnið. Einki gjald verður latið fyri tílík navnaprógv.

4. Yvirlit yvir lóggávuna í Norðurlondum

Fyri at høvi skal verða til at líta á navnalóggávuna úr fleiri heraðshornum, metir nevndin, at ein stuttur samandrátur av teimum norðurlendsku navnalógunum er hóskandi. Niðanfyrri verða danska, norska, íslenska og svenska navnalógin lýstar í stuttum.

4.1. Danska navnalógin

Galdandi lóg í Danmark um fólkanøvn er lov nr. 193 fra 29. april 1981 om personnavne við seinni broytingum.

4.1.1. Ásetingar um eftirnøvn

Í Danmark fær barn, tá ið tað er føtt, eftirnavnið hjá foreldrunum um so er, at foreldrini hava sama eftirnavn. Hava foreldrini ikki sama eftirnavn, kann tann, sum foreldrarættin hevur, velja, um barnið skal fáa tað navn, ið móðirin ella faðirin bar, tá ið barnið varð føtt.

Eftirnavnið skal verða fráboðað ministerialbókini ella verða givið barninum við dópi innan 6 mánaðir. Hevur barnið ikki fingið navn innan hesa freist, fær tað sama eftirnavn, ið móðirin hevði, tá barnið varð føtt.

Eftirnavn kann verða broytt annaðhvørt við fráboðan til ministerialbókina ella við navnaprógv frá statsamtinum.

Við fráboðan kann eftirnavnið verða broytt til eitt av nøvnunum, ið barnið kundi fáa, tá ið tað varð føtt, eitt eftirnavn, sum annað av foreldrunum hevur fingið sær aftaná, at barnið varð føtt, eitt eftirnavn, sum viðkomandi fyrr hevur borið ella eftirnavn, ið stjúkfaðir ella stjúkmóðir bera ella seinast hava borið. Í øllum førum er tað ein treyt, at viðkomandi navn ikki er fingið við giftu.

Eftirnavnið kann eisini verða broytt við navnaprógv frá statsamtinum. Í hesum sambandi er treytin m.a., at navnið ikki er vart navn, ikki er alkunnugt søguligt eftirnavn ella líkist hesum nøvnum so nógv, at tey lætt verða blandað, at navnið hvørki í framburði ella skrivihátti avgerandi stríðir móti donskum málburði, ikki av røttum er fornnavn og at navnið ikki er óhóskandi ella verður viðkomandi til ampa.

Í ávísam føri kann navnaprógv gevast hóast omanfyrenevndu treytir. Hetta er m.a., tá ið umsøkta navnið verður borið ella hevur verið borið av einum av foreldrunum, ommum ella abbum, langommum ella langabbum ella fosturforeldrum umsøkjarans. Somuleiðis kann navnaprógv gevast, um tað er navn við útlenskum sniði, ið verður lagað til danskt snið ella navn, ið umsøkjarin hevur heilt serligt tilknýti til.

Eisini kann verða søkt um eftirnavn, ið er samansett av tveimum nøvnum, sum eru bundin hvørt at øðrum við bindistriku, um so er, at viðkomandi hevði kunnað fingið nøvnini hvørt sær sum eftirnavn.

Í sambandi við giftu kann annar hjúnafe­lagin við fráboðan til vígslumyndugleikan boða frá, at viðkomandi tekur eftirnavnið hjá hinum, um navnið ikki er fingið við giftu og um viðkomandi hjúnafe­lagi samtykkir.

4.1.2. Ásetingar um fornøvn

Eitt ella fleiri fornøvn skulu verða givin. Fornavn skal verða fráboðað til ministerialbókina ella verða givið barninum við dópi innan 6 mánaðir.

Einastu innihaldsligu krøvini viðvíkjandi fornavninum eru, at navnið av røttum skal vera eitt fornavn, og at navnið ikki má verða barninum til ampa.

Um tað ikki er um ættleiðing at røða, er einasti mátin at broyta fornavn við at boða frá broytingini til ministerialbókina. Her eru heldur ongar aðrar treytir galdandi enn tær, ið nevndar eru omanfyri í sambandi við, at fornavn verður givið. Hetta merkir eisini, at eingin staðilig avmarking er um, hvussu ofta tú kanst broyta fornavn, og við tað at navnaprógv ikki verður skrivað viðvíkjandi fornøvnum, verður heldur einki gjald latið fyri tílíkar broytingar.

4.1.3. Ásetingar um millumnavn

Sum millumnavn kann verða givið millumnavnið hjá faðir ella móður ella eitt navn, ið viðkomandi kann fáa við fráboðan eftir reglunum um eftirnøvn, og um tað er navn, sum verður borið ella hevur verið borið av einum av foreldrunum, ommum ella abbum ella langommum ella langabbum, um navnið ikki er fingið við giftu.

Millumnavn kann verða strikað við fráboðan til ministerialbókina, og við navnaprógv kann statsamtið geva loyvi til millumnavn, sum barnið kann fáa sum eftirnavn ella hevur serligt tilknýti til.

4.1.4. Annað

Í sambandi við ættleiðing kann verða ásett í ættleiðingarloyvinum, at eftirnavnið skal broytast eins og for- og millumnavn kann verða broytt í sambandi við ættleiðingina.

Upprunastøðið er tó, at ættleidda barnið varðveitir for- og millumnavn, men tað fær eftirnavnið hjá ættleiðingarforeldrunum.

Hjúnafe­lagi kann við fráboðan til vígslumyndugleikan og samtykki frá hinum hjúnafe­lagnum taka navnið hjá hinum sum giftunavn, um navnið ikki er fingið við giftu.

Snýr tað seg um at broyta navn á barni, ið er yvir 12 ár, skal barnið eisini skriva undir umsóknina, og er barnið undir 12 ár, skulu upplýsingar vera um, hvat barnið heldur um navnabroytingina.

Í sambandi við navnbroytingar við navnaprógv verður latið eitt gjald uppá kr. 3.000,-, samstundis sum umsóknin verður send. Gjaldið fellur til statsantið, men verður endurrindað, um navnaprógv ikki verður skrivað.

4.2. Norska navnalógin

Galdandi lóg í Noreg er lov nr. 1 fra 29. mai 1964 om personnamn.

4.2.1. Ásetingar um eftirnavn

Sambært § 1 fær barnið eftirnavnið hjá foreldrunum, um hesi hava sama eftirnavn.

Hava foreldrini ikki sama eftirnavn, kunnu tey ella tann, sum foreldramyndugleikan hevur, velja, um barnið skal fáa eftirnavnið hjá faðir ella móður.

Navnið skal boðast fólkeyvirlitinum innan 6 mánaðir, annars fær barnið eftirnavnið hjá móðurini.

Eftirnavn kann verða broytt annaðhvørt við loyvi frá umsitingini ella við fráboðan til fólkeyvirlitið. Navnbroyting við fráboðan til fólkeyvirlitið kann bert gerast eina ferð. Síðani kann navn bert verða broytt aftur við loyvi frá umsitingini.

Við loyvi frá umsitingini kann eftirnavn verða broytt eins og skrivihátturin kann verða broyttur. Tó eigur loyvi vanliga ikki at verða givið til navn við útlenskum framburði ella skrivihátti, navn, ið verður nýtt sum fornavn og ikki upprunaliga er eftirnavn, søguligt, útdeytt ella útlenskt navn, tá ið navnið er alkunnugt í ríkinum ella navn, sum er óhóskandi ella verður viðkomandi til ampa.

Er tað eitt meira vanligt navn, skal loyvi gevast, um serligar orsøkir ikki tala ímóti tí.

Er tað eitt minni vanligt navn, kann loyvi einans gevast, um tey, ið hava navnið sum eftirnavn, játta tí. Loyvi kann tó ikki gevast, um navnið líkist so nógv einum minni vanligum navni, firmanavni, vørumerki o.ø., at tey lætt verða blandað.

Hóast reglurnar, ið eru nevndar omanfyri, kann navn verða loyvt, um talan t.d. er um eftirnavn, ið foreldur ella ættleiðingarforeldur bera ella hava borið, eftirnavn hjá stjúkforeldrum ella navn, ið umsøkjarin hevur serligt tilknýti til. Er tað navn á garði, ið viðkomandi ella foreldrini eiga ella brúka ella navn, ið umsøkjarin ella annað av foreldrunum hevur nýtt síðani áðrenn 1947, kann loyvi somuleiðis gevast í ávísam føri.

Við fráboðan kann eftirnavn verða broytt til eftirnavn, ið foreldur ella ættleiðingarforeldur bera ella hava borið, eftirnavn hjá stjúkforeldrunum, um navnið ikki er fingið við giftu, og sjúkaðir ella -móðir samtykkja hesum, og um tað er eftirnavn, ið viðkomandi fyrr hevur borið.

Er það eitt meira vanligt navn, og er nafnið við á listanum yvir vanlig nöfn, sum umsitingin ger, kann nafnið somuleiðis verða broytt við fráboðan.

Í sambandi við giftu kunnu hjúnaðsfelagar boða vígslumyndugleikanum frá, at bæði ynskja at fáa sær eftirnafnið hjá øðrum, um nafnið ikki er fingið við giftu. Skulu tey broyta eftirnavn seinni, krevst loyvi frá umsitingini.

4.2.2. Ásetingar um fornøvn

Fornafnið skal verða boðað fólkeyvirlitinum innan 6 mánaðir, uttan mun til um barnið verður doypt ella ikki.

Viðvíkjandi krøvunum til fornøvn verður einans ásett, at navn, ið kann verða viðkomandi til ampa, og navn, sum er ella hevur verið nýtt sum eftirnavn og ikki upprunaliga er eitt fornafn, ikki má veitast.

Umsitingin kann tó í serligum føri gera undantak frá hesum forboði.

Fornafn kann einans verða broytt aftur við loyvi frá umsitingini.

4.2.3. Ásetingar um millumnavn

Sum millumnavn kann m.a. nýtast eftirnavn, ið faðir ella móðir bera ella hava borið, um nafnið ikki er fingið við giftu ella fornafn faðirs ella móður við einari ending, ið vísir skyldskapin. Hesi millumnövn verða fráboðað saman við fornafninum.

Annars kann millumnavnið verða eftirnavn, ið ættleitt barn fyrr hevur borið ella eftirnavn, ið giftur persónur bar undan giftuni, um nafnið ikki verður nýtt sum eftirnavn. Hesi millumnövn verða annaðhvørt fráboðað ættleiðingarmyndugleikanum og vígslumyndugleikanum ella verður fráboðanin send fólkeyvirlitinum.

Í øðrum føri kann umsitingin geva loyvi til millumnavn, um umsøkjarin vísir á, at hann hevur serligt tilknýti til nafnið.

Millumnavn kann einans verða broytt við loyvi frá umsitingini.

4.2.4. Annað

Í sambandi við ættleiðing er upprunastøðið, at barnið fær eftirnafnið hjá tí, ið ættleitt hevur.

Ættleiða hjúnaðsfelagar, ið ikki hava sama eftirnavn, skal ættleiðingarloyvið tilskila, um barnið skal hava eftirnafnið hjá ættleiðingarfaðir ella -móður. Ættleiðingarloyvið kann eisini tilskila, at barnið skal varðveita eigna eftirnavn sítt.

Fæst semja ekki um eftirnavnið, fær barnið eftirnavnið hjá ættleiðingarmóður.

Umsitingin syrgir fyri, at allar navnabroytingar, sum eru givnar við loyvi, í upprunastøðnum verða kunngjörðar í Norsk Lysingsblad. Navnabroyting, ið er fráboðað, kann somuleiðis verða almannakunngjörð.

Innan 3 mánaðir eftir at navnabroyting er kunngjörð, kann umsitingin taka eitt loyvi aftur, um upplýsingar koma fram, sum benda á, at navnið ikki átti at verið givið.

Heldur onkur, at rætturin hjá viðkomandi til ávíst navn er skúgvaður til vikis við einum loyvi ella fráboðan um navnabroyting, kann hesin innan 5 ár eru liðin frá tí, at navnabroytingin varð kunngjörð, gera rætt sín galdandi í rættinum.

4.3. Íslenska navnalógin

Núgaldandi lóg um íslensk fólkanøvn, nr. 37/1991, kom í gildi 1. november 1991.

4.3.1. Ásetingar um eftirnavn

Ikki er heimilað at bera fleiri enn eitt eftirnavn. Tann, sum ikki ber ættarnavn, skal fáa fornavn faðirs ella móður í hvørsfalli við –son ella –dóttir afturat. Ikki er loyvt at taka upp nýtt ættarnavn, men tey, sum bóru ættarnavn, áðrenn lógin kom í gildi, kunnu halda fram at nýta tað og somuleiðis eftirkomarar teirra.

4.3.2. Ásetingar um fornøvn

Hvørt barn skal fáa navn, áðrenn tað er 6 mánaðir gamalt. Eingin skal hava fleiri enn trý fornøvn. Henda áseting var ikki í lógaruppskotinum, sum bert mælti til tvey fornøvn, men undir lógarviðgerðini í altinginum varð tað broytt til trý. Sannroynd er, at lítil tøvur hevur verið á hesi broyting, tí tá ið lógin hevði verið í gildi í 38 mánaðir, høvdu bert 15 børn fingið 3 trý fornøvn, og at kalla í øllum førum var annað av foreldrunum útlendingur.

Fornavnið skal vera íslenskt ella hava vunnið sær hevd í íslenskum máli. Tilskilað er, at tað skal vera í samsvari við íslenskan málbygnað, og tað skal harafturat ikki verða til ampa fyri tann, sum fær tað. Genta skal ikki fáa dreingjanavn og drongur ikki gentunavn. Ikki er loyvt at geva barni eftirnavn sum fornavn uttan hevd er fyri tí navninum.

Sett verður nevnd við 3 limum og 3 varalimum. Tveir teirra verða valdir eftir tilmæli frá hugvísindadeild Háskúla Íslands og ein eftir tilmæli frá lógardeild Háskúla Íslands. Nevndin skal veita almennum myndugleikum og einstaklingum ráð í sambandi við navnagávu. Nevndin situr í 4 ár í senn. Ríkisstjórnin ber kostnaðin av nevndararbeiðinum.

Navnanevndin ger lista við viðurkendum nøvnum, sum Hagstovan gevur út. Navnanevndin endurskoðar navnalistan eftir tørvi, sum skal verða útgivin í minsta lagi triðja hvørt ár.

4.4. Svenska navnalógin

Svenska navnalógin er namnlag (1982:670)

4.4.1. Ásetingar um eftirnavn

Sambært § 1 fær barnið við fœðingini sama eftirnavn sum foreldrini, um tey hava sama eftirnavn.

Hava foreldrini ymisk eftirnøvn, tá iðbarnið varð fœtt, og eiga foreldrini frammanundan eitt ella fleiri børn saman, fær nýfœdda barnið sama eftirnavn, sum tað seinast fœdda av systkjum sínum hevur.

Hava foreldrini ikki sama eftirnavn, og er nevnda regla viðvíkjandi eldri systkjum ikki nýtilig (tillámplig), skulu foreldrini innan 3 mánaðir boða skattamyndugleikanum frá eftirnavninum. Navnið skal tá annaðhvørt vera annað av eftirnøvnunum hjá foreldrunum, ella navn, sum annað av foreldrunum hevur borið áðrenn giftu.

Verður navnið ikki fráboðað innan 3 mánaðir, ella er faðirskapurin ikki staðfestur innan somu freist, verður barnið mett at hava fingið eftirnavnið hjá móður við fœðingina.

Skal eftirnavn verða broytt, kann tað annaðhvørt gerast við fráboðan til skattamyndugleikan ella við umsókn til “patent och registreringsverket”.

Við fráboðan kann eftirnavn verða broytt til eitt av nøvnunum, sum foreldrini bera, um tað eru eftirnøvn, sum eru nevnd omanfyri. Er tað eitt navn, sum er fingið við giftu, skal viðkomandi maki tó geva loyvi til broytingina.

Eisini kann eftirnavnið við fráboðan verða broytt til eitt eftirnavn, sum annað av foreldrunum hevur borið, og sum ikki er fingið við giftu.

Í sambandi við giftu ella seinni í hjúnalagnum kann eftirnavnið verða broytt til eftirnavnið hjá hjúnafelaganum. Tá er tað ein treyt, at viðkomandi hjúnafelagi samtykkir og annars ikki sjálvur hevur fingið navnið við giftu.

Er tað eitt nýgjørt navn ella navn, sum ikki kann verða broytt til sambært reglunum omanfyri, kann broytingin verða gjørd við umsókn til “patent och registreringsverket”. Hevur ein áður fingið loyvi frá “patent och registreringsverket” til at broyta eftirnavnið, kann umsóknin bert verða gingin á mœti, um serlig viðurskifti eru.

Við loyvi frá “patent och registreringsverket” kann loyvi verða givið til nýgjørt eftirnavn. Loyvi kann tó t.d. ikki verða givið, um navnið ikki í sniði, framburði ella stavseting hevur tílíkt másligt snið, at tað ikki er egnað sum eftirnavn. Verður navnið nýtt sum fornavn, og eru ongar serligar orsøkir, sum tala fyri at loyva tað sum nýgjørt eftirnavn, kann loyvi ikki verða givið. Kann navnið t.d. verða fatað sum navn á jarnbreytarstøð ella posthúsi, soleiðis at

almenningurinn kann verða villleiddur af hesum, ella er navnið óhóskandi ella kann tað verða viðkomandi til ampa, kann loyvi somuleiðis ikki verða givið.

Uttan mun til, um tað er eitt nýgjørt eftirnavn ella ikki, kann loyvi ikki verða givið til navn, sum lætt verður blandað við navn, sum annar persónur sambært lóg hevur rætt at bera ella navn, sum er alkunnugt eftirnavn, borið av ætt, sum er útdeyð, ella alkunnugt útlenskt eftirnavn. Heldur ikki kann loyvi verða givið til listanavn hjá øðrum ella líknandi navn, sum er alkunnugt, eins og loyvi t.d. ikki kann verða givið til heiti á stovni, felag ella øðrum felagsskapi, firmanavn, vørumerki ella líknandi.

Hevur persónur broytt navn eftir reglunum omanfyri, er tað einki til hindurs fyri, at t.d. nærskild somuleiðis kunnu søkja um navnið, bert viðkomandi samtykkir í tí.

Uttan mun til reglurnar omanfyri kann einhvør fáa sær fornavn faðirs ella móður við son ella dóttir aftrat sum eftirnavn.

Er tað útlenskt eftirnøvn við ávísimum kyni, kann sniðið verða broytt við fráboðan til skattamyndugleikan.

Eftirnavn kann eisini verða tikið aftur frá viðkomandi undir ávísimum umstøðum.

Nøvn, ið eru sermerkt, hava serliga verju sambært lógini, soleiðis at t.d. nøvn, sum líkjast og kunnu verða blandað, bert kunnu verða givin í ávísimum serligum føri.

4.4.2. Ásetingar um fornøvn

Hvørt barn skal fáa eitt ella fleiri fornøvn, sum innan 3 mánaðir eftir at barnið er borið í heim, skal verða fráboðað skattamyndugleikunum.

Tann, sum hevur eitt fornavn, kann fáa eitt ella fleiri aftrat við fráboðan. Somuleiðis kann tann, sum hevur fleiri fornøvn, broyta, skifta um, strika ella fáa sær eitt ella fleiri nøvn aftrat. Tó skal altíð eitt av teim nøvnunum, sum innan 3 mánaðir varð fráboðað, varðveitast, og fráboðan um broyting eftir hesum reglunum kann bert verða gjørd einaferð.

Við umsókn til “patent och registreringsverket” kann raðfylgjan av fleiri fornøvnum verða broytt, eins og stavingarhátturin kann verða broyttur. Í aðrar máttar kann fornavn bert verða broytt eftir umsókn til “patent och registreringsverket”, um serligar orsökir eru.

Sum fornøvn verða ikki viðurkend nøvn, sum eru óhóskandi, sum kunnu verða viðkomandi til ampa, ella sum í aðrar máttar ikki eru hóskandi sum fornavn.

4.4.3. Ásetingar um millurnavn

Barn, sum hevur eftirnavnið hjá øðrum av foreldrunum, kann fáa eftirnavnið hjá hinum sum millurnavn.

Millumnavnið hjá persóni kann verða eftirnavnið hjá hjúnafelegnum, sum ikki er fingið við giftu, og viðkomandi hjúnafelegi loyvur hesum. Somuleiðis kann barn fáa eftirnavnið hjá makanum hjá øðrum av foreldrunum sum millumnavn, um viðkomandi hjúnafelegi samtykkir.

Um so er, at annar hjúnafelegin er deyður, kann hin fáa sær eftirnavnið hjá hinum uttan mun til kravið um samtykki.

Tann, sum vil fáa sær ella strika millumnavn, skal boða skattamyndugleikunum frá tí.

4.2.4. Annað

Í sambandi við ættleiðing, har hjún við sama eftirnavni ættleiða, fær barnið sama eftirnavnið sum ættleiðingarforeldrini.

Hava ættleiðingarforeldrini ikki sama eftirnavn, eru somu reglur galdandi viðvíkjandi eftirnavni sum í sambandi við navngávu annars, sí omanfyri.

Dómsvaldið kann harumframt gera av, at tann ættleiddi skal varðveita tað eftirnavnið, ið viðkomandi hevði undan ættleiðingini.

Barn, sum hevur fingið eftirnavnið hjá ættleiðingarforeldrunum sum eftirnavn, fær eftirnavnið, sum viðkomandi bar áðrenn ættleiðingina, sum millumnavn. Hava ættleiðingarforeldrini ikki sama eftirnavn, og hevur tann ættleiddi t.d. fingið eftirnavn faðirs sum eftirnavn, kann tann ættleiddi annaðhvørt fáa eftirnavnið hjá móður ella tað eftirnavnið, sum viðkomandi bar áðrenn ættleiðingina, sum millumnavn.

Tann ættleiddi kann eisini varðveita eftirnavn sítt. Tá fær viðkomandi eitt eftirnavn, ið ættleiðingarforeldrini bera sum millumnavn.

Broyting av eftirnavni verður vanligi kunngjørd í “Post- och Inrikes Tidningen”, um kunngerðin ikki verður mett at vera uttan týdning.

Fyri umsóknir um navnbroyting, ið sendar verða “patent och registreringsverket”, verður latið gjald, ið umsitingin ásetir.

5. Áskoðanin hjá nevndini

Nevndarbeiðið er lagt soleiðis til rættis, at so hvørt sum tey ymisku evnini eru viðgjørd, hevur verið miðað ímóti at orða lógartekst og viðmerkingar til tær einstøku greinarnar fyrri síðan at enda at hyggja alt uppskotið við viðmerkingum ígjøgnum, bæði lögfrøðiliga og málsliga.

Viðgerðin av teimum ymsu evnunum í galdandi navnalóg er býtt sundur í átta natúrlig høvuðsevni: Nøvn og navnagáva, fornøvn, millumnavn, eftirnavn, vard nøvn, navnanevnd og navnalistin, viðurskiftini við onnur lond og annað, sum verða viðgjørd hvørt sær í kapitli 5.1. – 5.8. niðanfyri.

5.1. Nøvn og navnagáva

Lógaruppskotið eigur at verða skipað soleiðis, at ásetingarnar um tey ymisku økini í mestan mun eru savnað í sama kapitli.

Almennar treytir fyrri navnagávu – galdandi fyrri øll nøvn – eiga at standa fremst í lógini. Ein nýggj grein um nøvn og navnagávu eigur sostatt at verða sett saman av “gomlu” § 1 og stk. 1 úr “gomlu” § 2. Hetta bætir um yvirlitið, og við tað at reglurnar eru galdandi fyrri øll nøvn, verða tær nevndar í innganginum.

Ásetingarnar um fornøvn koma í einum kapitli fyrri seg, kapitli II, ásetingarnar um millumnøvn í kapitli III, ásetingarnar um eftirnøvn í kapitli IV og aðrar ásetingar í kapitli V o.s.fr.

Tað kann tykjast óheppið at byrja eina navnalóg við einum forboði móti at brúka bindistriku millum nøvn, men við tað at ásetingar av meiri almennum slag verða settar fremst, og við tað at forboðið er galdandi bæði fyrri for-, millum- og eftirnøvn, eigur henda reglan at koma við í innganginum.

Spurningurin um talið á navnabroytingum, § 3, stk. 1, 4. pkt. í galdandi lóg, varð eisini havdur á lofti.

Ásetingin um, at loyvi krevst frá landsstýrismanninum til at broyta navn, um ein áður hevur fingið navnabroyting, kann tykjast nakað hørð, um vit t.d. samanbera við donsku lógina, ið formliga ikki avmarkar talið á fráboðaðum navnabroytingum, men svenska og norska navnalógin hava samsvarandi ásetingar sum føroyska navnalógin. Víst varð á, at prestar hava dømi um fólk, ið broyta navn á barni einar 3-4 ferðir eftir stuttari tíð. Tað er eisini ein sannroynd, at ikki sørt av arbeiði stendst av at avgreiða og boða eina navnabroyting til allar avvarðandi myndugleikar.

Nevndin er heldur tískil, at ásetingin eigur at verða standandi.

5.2. Fornövn

Sambært arbeiðssetningi nevndarinnar skuldi nevndin umhugsa, um reglurnar um fornövn eiga at verða broyttar, soleiðis at eisini onnur fyrilit enn bert tey málførðiligu skulu havast í huga, tá ið avgerð um góðkenning av nøvnum verður tikin.

Ein spurningur var, hvussu nógv fornövn ein persónur í mesta lagi kann hava.

Her vísti tað seg, at nevndin býtti seg í tvey.

3 nevndarlimir halda, at fleiri enn tvey fornövn ikki eiga at loyvast, tí tað kann verða fólki til ampa. Víst varð m.a. á dømi, har fólk ber stórt tal av fornøvnum ella enntá er uppkallað eftir heilari bátsmanning. Nógv dømi eru eisini um, at sjálvt um tann, ið verður uppkallaður, eitur tvey ella fleiri fornövn, so verða bara eitt ella tvey teirra nýtt. Út frá hesum meta hesir limirnir, at undantak ikki eigur at kunna gerast frá ásetingini um í mesta lagi tvey fornövn.

Í hesum sambandi varð eisini upplýst, at í dag hava einans 18,4 % av teimum, ið eru fødd eftir 1992, tvey fornövn, og tørvurin á fleiri enn tveimum nøvnum er tísil ikki stóur.

Hinir 3 limirnir halda, at ein tílik avmarking stundun kann tykjast í so strong. Tað eigur hinvegin í upprunastøðnum at vera frítt hjá fólki at velja, um ein vil hava eitt, tvey ella fleiri fornövn.

Við tað at einans 18,4 % hava tvey fornövn, og havandi ta ásetingina í huga, sum longu er og framhaldandi fer at vera í lógini, nevniliga at navnið ikki má vera fólki til ampa, meta hesir limir ikki, at nøkur próvgrund er fyri staðiligum avmarkingum hesum viðvíkjandi.

Hinvegin varð víst á, at tað í roynd og veru neyvan verður nakar trupulleiki, um undantak kann gerast. Grundgevingin fyri hesum er m.a., at síðan 1992 hava einans 18,4 % fingið tvey fornövn, og tí verður mett, at helst høvdu færri enn tey 18,4 % fingið fleiri enn tvey fornövn. Eingin eyðsýndur tørvur er tí á at avmarka talið til tvey, og harafturat veitir ásetingin um, at navnið ikki má vera fólki til ampa, trygd fyri, at stórt tal av fornøvnum ikki verður loyvt.

Út frá hesum verður mett, at ein avmarking til einans tvey fornövn í roynd og veru mangan tykist óneyðuga strong.

Niðurstøðan viðvíkjandi talinum á fornøvnum gjørdist tó, at nevndin vil mæla til, at ásetingin verður standandi, men í sambandi við at undantak skal kunna verða gjørt frá málsliga kravinum til fornövn, eigur undantak eftir umstøðunum eisini at loyvast frá ásetingini um talið á nøvnum, sbr. niðanfyrri viðvíkjandi uppkalling.

5.2.1. Innihaldslig krøv til fornøvn

Í sambandi við viðgerðina av teimum innihaldsligu krøvunum til fornøvn varð ein heilt annar og meira prinsipiellur spurningur umrøddur, nevniliga hvønn avgerandi týdning ein navnalóg yvirhvøvdur hevur og/ella skal hava, umframt hvørji viðurkifti ein navnalóg skal regulera.

Tað at geva øllum navn er, umframt tann mentanarluga týdning, sum eitt navn hevur, í grundini ikki annað enn ein háttur, sum mentað samfeløg nýta fyri at royna at skráseta og eyðmerkja einstøku borgararnar. Í hesum sambandi verða vanligu ásettar reglur viðvíkjandi hvussu ein fær eitt navn, hvussu navn kann verða nýtt, broytt og vart o.a., og er hetta eisini eitt aðalendamál við einari navnalóg.

Ein navnalóg hevur eftir hesum ein lögfrøðiligan týdning, við tað at lógin m.a. kemur at taka støðu til, innan hvørjar karmar borgarin kann velja sær eitt navn og hvat verður av tí navni, sum hesin borgarin einaferð hevur fingið.

Sum framhald av hesum verður spurningurin, hvønn mentanarligan týdning ein navnalóg hevur og eigur at hava. Í hvønn mun kann ein lóg áleggja borgaranum bond ella mæla borgaranum til eithvørt, ið t.d. er grundað á málfrøðilig fyrilit, og hvønn týdning kunnu málfrøðilig krøv hava í sambandi við, at lóggávan annars setir krøv til nøvn?

Eingin niðurstøða verður gjørd hesum viðvíkjandi, men nevndin metir, at tað eigur at verða gjørt vart við henda høvuðsspurning, sum eigur at verða havdur í huga í sambandi við, at reglur verða gjørdar á økinum.

Tann ásetingin í galdandi lóg, sum størst ónøgd annars hevur verið við, og sum í roynd og veru hevur elvt til flestar trupulleikar, er serliga § 1, stk. 3, sum ásetir, at navnið skal verða í samljóði við føroyskar málreglur.

Nevndin var samd um, at upprunastøðið og endamálið m.a. framvegis eigur at verða, at nøvn eiga at vera í samsvari/samljóði við føroyskar málreglur, men at tørvur samstundis er á at kunna gera undantak frá hesum reglum.

Tað eigur fyrst at verða útgreinað, hvussu ásetingin um krav um samljóð/samsvar við málreglurnar skal skiljast.

Spurningurin er sostatt, hvat liggur/skal liggja í orðingini "...skal vera í samljóði við..." og hvussu kann hetta ásetast neyvari í lógartekstinum/viðmerkingunum?

Eftir orðaljóðinum í ásetingini – og verður ásetingin samlisin við § 2, stk. 2 í galdandi lóg – er tað eitt treytaleyst krav, at øll nøvn skulu vera í samljóði við føroyskar málreglur. Støða má tí takast til, um hetta framvegis skal vera eitt krav – og sum framhald av hesum at gera orðingina greiðari – ella um latast skal upp fyri móguleikanum at gera undantak, t.d. um tað snýr seg um uppkalling, sbr. niðanfyri.

Við tað at mett verður, at tað ikki ber til at áseta alment, nær nøvn eru í samsvari við málreglurnar, metir nevndin, at orðingin "í samljóði við" framvegis er meira hóskaði.

Kravið um, at navnið skal verða í samljóði við málreglurnar, sipar sostatt til, at navnið – uttan at skula passa sum fótur í hosu til málreglurnar – skal kunna bendast, stavsetast og sigast á føroyskum. Ein tílík orðing er samstundis smidlig og gevur navnanevndini eitt ávíst ráсарúm, tá ið avgerð skal takast í málum, sum verða lögð fyri nevndina.

Hini krøvini til fornøvn eru vanlig krøv, ið eru at finna í flestum navnalógum, og nevndin hevur tí ikki mett, at orsök er til at viðgera hesi nærri.

5.2.2. Undantøk viðvíkjandi fornøvnum

Nevndin hevur serliga viðgjørt tveir ítøkiligar mátar, har undantak kann hugsast at verða gjørt frá teimum másligu reglunum viðvíkjandi fornøvnum. Tað er í sambandi við uppkalling, og tá ið tað snýr seg um nøvn, ið kunnu sigast at hava vunnið hevd, sí niðanfyri.

5.2.2.1. Uppkalling

Í sambandi við undantøk frá málreglunum hevur serliga møguleikin fyri uppkalling við nøvnum, ið ikki neyðturviliga eru í samljóði við málreglurnar, verið viðgjørdur.

Um undantak skal kunna gerast frá málreglunum, og lógin samstundis skal verða løtt at umsita, so var at byrja við víst á, at hesi undantøk ella treytirnar fyri undantaki greitt eiga at vera so neyvt lýstar sum gjørligt í sjálvari lógini, soleiðis at eingin orsök er til iva.

Grundgevingin fyri einum undantaki í sambandi við uppkalling er, umframt tað at uppkalling má sigast at vera ein partur av okkara navnementan, at ein ítøkilig ónøgd er millum fólk viðvíkjandi galdandi lóg, ið ikki kann sigast at loyva uppkalling, um navnið ikki er í samljóði við málreglurnar, og um navnið ikki finst í føroyskum sniði.

Henda ónøgd sæst m.a. í teimum nógvu umsóknunum, ið bæði landsstýrismaðurin og navnanevndin viðgera. Nógvar av hesum umsóknum eru um loyvi til ávíst navn í sambandi við uppkalling, men navnið er ikki á navnalistanum, eins og tað ofta ikki samsvarar við málreglurnar. Úrslitið av umsóknunum er tískil aloftast, at navnið ikki verður loyvt, hóast navnið t.d. hevur verið og/ella framvegis verður borið av fleiri persónum í viðkomandi familju ella av øðrum.

Spurningurin um í hvønn mun møgulig uppkalling skal loyvast og harnæst, hvussu og hvør skal taka støðu til, um undantak skal loyvast, varð síðani viðgjørdur.

Uppkalling í ættini – í hvussu so er í ávísan mun – er vanligur siður. Semja er lutvíst um, at undantak tí kann verða loyvt frá kravinum um, at navnið skal vera í samljóði við málreglurnar, og at eingin skal hava fleiri enn tvey fornøvn. Vanligt er eisini at kalla upp vinfólk, granna ella í øðrum serligum føri, og nevndin viðgjørði, um orðingin “siðbundin uppkalling” sum felagsheiti er hósandi um hesi undantøk.

Víst varð á, at á henda hátt slepst undan at taka stöðu til í sjálvari lógini, nær talan kann verða um uppkalling, og einans karmarnir fyri hesum móguleika verða ásettir. Á henda hátt kann lógin vera opin og ikki læsa seg fasta viðvíkjandi nær undantak kann loyvast ella ikki.

Viðvíkjandi spurninginum um, hvussu ella hvør skal taka avgerð um at loyva undantaki ella ikki, var støðan hjá nevndini henda:

3 limir halda, at rættast hevði verið, um navnanevndin eftir umsókn – og í hvørjum einstøkum føri – tekur avgerð um, nær undantak skal loyvast.

Grundgevingin fyri hesum er m.a., at á henda hátt verður samstundis móguleiki fyri, at umsøkjari kann vegleiðast um málreglur og navnasið o.ø., soleiðis at vissa fæst fyri, at navnið altíð verður væl umhugsað, og móguleikin fyri at “finna” eitt navn, ið er í samljóði við málreglurnar, gerst samstundis størri.

Hinir 3 limirnir eru hinvegin av teirri áskoðan, at avgerðirnar ella siðvenjan hjá navnanevndini í tílíkum førum eftir stuttari tíð fer at geva eina mynd av, at ávísar umstøður altíð, ella nærum altíð, føra til undantak. Eftir hesum átti nevndin heldur at útgreinað tær umstøður ella treytir – ella nakrar av treytunum – ið skulu til fyri at loyva undantaki og síðani at sett treytirnar beinleiðis í lógina.

Fyrimunirnir við at seta treytirnar fyri undantaki beinleiðis í lógina eru m.a., at á henda hátt kemur “automatikkur” í lógina. Tá hevði borgarin beinleiðis kunnað lisið seg til treytirnar fyri teimum undantøkum, ið navnanevndin helst eisini altíð hevði loyvt, og sóknarprestur, ið er skrásetingarmyndugleiki, hevði sostatt endaliga kunnað avgreitt stóran part av hesum málum uttan hóvsták.

Úrslitið av hesum hevði verið, at lógin gjørdist lættari at umsita, við tað at færri umsóknir um loyvi til undantak høvdu verið at viðgjørt í mun til omanfyrinevnda uppskot, sum uttan iva fer at hava meiri umsiting við sær, um samanborið verður við galdandi lóg.

Navnanevndin hevði síðani kunnað tikið stöðu til mógulig undantøk, sum ikki eru orðað beinleiðis í lógini, og um neyðugt kundi ein heimild verið sett í uppskotið hesum viðvíkjandi.

Í sambandi við eina undantaksreglu førdu nakrir limir fram, at tað avgjørt ikki eigur at verða loyvt at víkja frá málreglunum, um so er, at navnið finst í føroyskum sniði frammanundan. Tað hevði eftir teirra tykki verið stórt málsligt afturstig, um t.d. navnið ”Leif” skal loyvast, tá ið ”Leivur” er føroyska sniðið av sama navni, og við tað at t.d. navnið ”Kristian” hevði kunnað verið stavsett ”Christian”, var tað uppkalling.

Hesir limir halda tí, at frávik frá málfrøðiligu krøvunum ikki eigur at koma upp á tal, um so er, at navnið finst í føroyskum sniði frammanundan.

Hinvegin varð víst á, at um málsliigar treytir verða settar í sambandi við uppkalling, so verða allir borgarar ikki altíð javnsettir, og í veruleikanum snýr tað seg ikki altíð um loyvi til uppkalling. Dømi um hetta er t.d., um treytir verða settar til navnið, soleiðis at barn, ið skal kallast upp eftir einum, ið nevnist Thomas, skal nevast Tummas, og somuleiðis við fleiri øðrum nøvnum, t.d. Finn/Finnur og Sigrid/Sigrið. Í tílíkum føri ber illa til at tosa um loyvi til

uppkalling, skilt á tann hátt, at foreldrnum jú frammanundan stendur í boði at geva barninum navn sum t.d. Tummas, Finnur og Sigríð.

Í hesum sambandi varð eisini spurningurin umrøddur, um ein áseting um undantak í sambandi við uppkalling heldur skal vera orðað soleiðis, at fólk í tílkum føri ikki verður bundið av málsligu krøvnum og tí kann fáa loyvi til navn, ið t.d. ikki kann bendast, sigast ella stavsetast á føroyskum.

Vansin við einari linking av hesum slag er, at vandi verður fyri, at stórt tal av fremmandum nøvnum, ið ikki kunnu gevast sambært galdandi lóg, verða at finna sær veg inn aftur í føroyska málið.

Henda broyting hevði tó – í mun til uppskotið um uppkalling higartil – verið ein verulig linking í ásetingunum um fornøvn. Málsligu krøvini til fornøvn høvdu framvegis verið upprunastøðið í lógini, men snýr tað seg t.d. um uppkalling, kunnu tey, sum hava serligt tilknýti til onnur nøvn, fáa ein móguleika, ið sóknast hevur verið eftir, síðan lógin kom í gildi í 1992.

Í sambandi við linking av undantakinum varð víst á, at helst hevði nýtslan av málsliga “óføroyskum” nøvnum verið avmarkað, við tað at hesi nøvn bert verða loyvd eftir umsókn í sambandi við t.d. uppkalling, og neyvan fara øll, ið høvdu kunnað kallað upp, at taka av móguleikanum. Av tí at óføroysk fornøvn ikki koma á navnalistan, er heldur eingin orsök til at vænta, at tey fara vera við yvirlutan, men tvørturímóti fara tey helst at fækka í tali, meðan nøvnini, ið navnalistin stóðugt skal mæla fólk til at nýta, verða alt fleiri og vanligari. Spurnartekin kann eisini verða sett við, hvørji nøvn eru málsliga óføroysk: Nógv tílk nøvn hava sum kunnugt verið í málinum í langa tíð og verða nýtt dagliga.

Eitt annað, ið talar fyri at linka ásetingina, er, at á henda hátt kunnu fornøvnini sum frá líður fáast í samljóð við føroyskar málreglur við – umvegis navnalistan – at ávirka áskoðanina hjá fólk og eggja fólk til, heldur enn at banna ávísam navnasniðum og loyva øðrum.

Vart verður eisini gjørt við, at sum fyrra uppskotið til § 2, stk. 4 er orðað, sí niðanfyri, er tað einans ein sera trong undantaksregla í mun til galdandi lóg, við tað at frávik framvegis ikki kann loyvast, um navnið finst í føroyskum sniði, eins og frávik ikki kann gerast, um tað snýr seg um stavseting av navninum. Hinvegin eru tað rættiliga víðgongdir móguleikar fyri tey fáu, ið kunnu koma undir ásetingina. Er ætlanin t.d. at kalla eina ommu upp, ið nevnist Ayoe, Lærke, My ella Pipaluk ella ein abba, sum eitur Abdallah, Aqqaluk, Uwe ella Ziggi, kann loyvi verða givið eftir stk. 4 (nøvnini eru tilvildarliga vald á listanum yvir góðkend dreingja- og gentunøvn í Danmark).

Eitt tilíkt undantak kann eisini hava við sær, at borgarin kann hava trupult við at skilja, hví ”smærri frávik” sum t.d. frávik í stavingarhátti ella frávik í sambandi við annað snið av sama navni ikki kunnu gerast, meðan tað nærur verða óavmarkaðir móguleikar fyri undantaki, um tað bert snýr seg um heilt fremmand nøvn.

Nevndin gjørdist sostatt ikki samd um, í hvønn mun undantak skal kunna verða loyvt í sambandi við uppkalling, og tískil eru tvær alternativar orðingar av § 2, stk. 4 skotnar upp, sbr. kap. 6.2. niðanfyri.

Leggja vit móguleikarnar fyri undantøkum saman, kann undantak eftir hesum verða gjørt frá tali av fornøvnum í sambandi við uppkalling, og undantak kann gerast frá málsligu krøvunum til fornøvn, um tað er uppkalling (og um navnið ikki finst í føroyskum sniði). Stavirnir skulu tó laga seg eftir tí, ið kann verða skrásett í teldu.

5.2.2.2. Hevduvunnin nøvn

Sambært arbeiðssetningi nevndarinnar skal nevndin sum nevnt m.a. umhugsa, um reglurnar um fornøvn eiga at verða broyttar, soleiðis at eisini onnur fyrilit enn bert tey málfrøðiligu skulu havast í huga, tá avgerð um góðkenning av nøvnum verður tikin. Hesi fyrilit kunnu til dømis vera, at nøvn, hóast tey ikki lúka reglurnar um upprunastavseting, hava vunnið hevd gjøgnum siðvenju í fleiri ættarlið og soleiðis kunnu sigast at vera ein siðsøguligur partur av føroysku mentanini.

Undir viðgerðini varð víst á, at nevndin eigur at viðgera henda spurning meiri nágreiniliga og finna fram til, hvørjir móguleikar eru fyri at loyva hevduvunnum nøvnum og á hvønn hátt ella hvørjum grundarlagi hetta kann loyvast.

Um nevndin ikki metir, at ein áseting um hevduvunnin nøvn er ein ráðiligur móguleiki, eigur nevndin hinvegin at grundgeva meiri nágreiniliga fyri sjónarmiðum sínum.

Sum fyrsti liður í hesum kjaki varð tí skotið upp, at hevduvunnin nøvn verða allýst í navnalógarinnar týðningi. Tey nøvn, sum sambært allýsingini hava vunnið hevd, kunnu síðani verða loyvd, annaðhvørt á jøvnum føti við tey, ið annars eru á navnalistanum, ella eftir umsókn og móguliga grundað á serligt tilknýti.

Grundgevingarnar fyri hesum fráviki eru m.a., at nøkur nøvn, sum eru á navnalistanum í dag, finnast í fleiri sniðum, sum ikki eru á listanum, hóast mangan bert tað eina sniðið kann sigast at vera tað rætta.

Aloftast snýr tað seg um nøvn, sum fólk hevir fingið, áðrenn navnalógin kom í gildi í 1992. Hesi nøvn hava sostatt mangan verið í málinum í nógv ár, fólk hava tikið tey til sín og eru von við nøvnini, eins og fólk mangan ynskja at nýta okkurt av nøvnunum aftur, t.d. í sambandi við uppkalling.

Dømi um allýsing av hevduvunnum nøvnum kundi verið:

§ X. Í sambandi við avgerð sambært § 2, stk. 4, kann loyvi eisini verða givið til nøvn, ið hava vunnið sær hevd.

Stk. 2. Hevduvunnin nøvn eru nøvn, ið:

1. hava verið í málinum/fólkayvirlitinum/kirkjubókini í xx ár ella
2. framvegis verða borin av xx fólki í landinum.

Viðmerkjast skal, at tað ikki er avgerandi, hvussu ein mógulig allýsing verður orðað, men tað er umráðandi, at nevndin viðger spurningin og greitt kann grundgeva fyri sínum sjónarmiðum.

Víst varð á, at tað fór at verða sera trupult at staðfesta, hvørji nøvn kunnu sigast at hava vunnið hevd: Landsfólkayvirlitið hevur bara nøvn frá 1982 og til dagin í dag skrásett á teldu, og skjalagoymslan hjá Landsfólkayvirlitinum gongur bara aftur til 1948. Í kirkjubókunum eru nøvn ofta stavsett á donskum, hóast tey hava verið borin fram á føroyskum. Harumframt er tað stórarbeiði og bara við serligum loyvi frá Kirkjumálaráðnum, at kirkjubøkurnar kunnu kannast.

Somuleiðis varð víst á, at ein áseting í sjálvari lógini um, hvørji nøvn í navnalógarinnar týðningi hava vunnið hevd, hevði havt við sær, at tað ikki gerst meir ella minni tilvildarligt, hvørji nøvn kundu verið loyvd. Annaðhvørt hevði navnið hóskað til allýsingina, ella hevði tað fallið uttanfyri, og allir borgarar høvdu tá í upprunastøðnum verið eins fyri lógini.

Nevndin metir tó, at spurnartekin kann verða sett við veruliga virðið á einari allýsing av hevdvunnum nøvnum, við tað at tey sum nevnt eru trupul at finna fram til, umframt at tað bert finnast hagtøl yvir eina fólkateljing í Føroyum sammett við t.d. Ísland, sbr. annars viðmerkingarnar í kap. 5.5. Ein annar trupulleiki, ið eisini ger seg galdandi her, er, at stavingarhátturin í fólkateljingunum mangan ikki er tann sami sum í kirkjubókunum.

Niðurstøðan hjá nevdini er tí, at grundarlagið undir einari allýsing er ov veikt og tilvildarligt, og tí varð semja um, at nevdin ikki kemur við uppskoti til eina áseting um hevdvunnin nøvn.

Undantakið, sum er viðgjørt omanfyri, kann helst lofta nógvum av teimum nøvnum, sum annars høvdu komið undir hevdvunnin nøvn.

5.2.2.3. Annað

Í sambandi við ættleiðing hava foreldrini sum kunnugt móguleika fyri at broyta fornnavnið á barninum við loyvi frá landsstýrismanninum. Móguleikin hjá tí ættleidda til seinni at taka upprunaliga navnið aftur ella aftrat verandi navni varð umrøddur í hesum sambandi, við tað at galdandi lóg ikki tekur støðu til henda móguleika.

Staðfest varð, at ávísur tørvur er á tílíkari broyting/tillaging. Fleiri dømi eru í roynd og veru um, at ættleidd ynskja upprunaliga navnið/nøvnini aftur ella aftrat verandi navni, og talar hetta greitt fyri, at tílík heimild verður fingin til vegar.

Á henda hátt fær tann ættleiddi altíð rætt til at varðveita/taka aftur upprunaliga fornnavn/fornøvn sítt/síni, hóast landsstýrismaðurin móguliga hevur givið loyvi til navnabroyting í sambandi við ættleiðingina. Hetta merkir m.a., at barnið/viðkomandi kann koma at hava fleiri enn tvey fornøvn, við tað at tað í tílíkum føri ikki eigur at hava týðning, um viðkomandi hevði eitt ella fleiri fornøvn frammanundan.

Skotið varð upp, at ásetingin í § 3, stk. 3 í uppskotinum viðvíkjandi fornøvnum hjá ættleiddum verður víðkað við einum soljóðandi pkt. 2: “Ættleitt barn kann við loyvi frá landsstýrismanninum taka upprunaliga navnið aftur ella aftrat navninum.”

5.2.3. Fólk úr øðrum landi

Spurningurin um § 3, stk. 1, 3. pkt. í galdandi lóg skal strikast, varð eisini umrøddur. Nevndin var samd um, at eingin saklig grundgeving er fyri, at útlendingar, búsitandi í Føroyum, skulu bíða í heili 5 ár fyri at sleppa at broyta fornavn sítt til føroyskt navn. Hesi eiga í staðin at verða javnsett við øll onnur, sum ætla at broyta fornavn. Ásetingin um, at útlendingur kann fáa navn sítt umskift við føroyskt navn, tá hann hevur búð í Føroyum í 5 ár ella meira, verður sostatt strikað.

Fyri at tryggja, at avgerðir um undantak fyri børn hjá fólki úr øðrum landi (§ 1, stk. 4 í galdandi lóg) verða so einsháttaðar sum gjørligt, eigur ásetingin at verða útgreinað, soleiðis at eingin ivi er um, hvørji fólk ella børn tað snýr seg um.

Spurningurin um, hvørji ættarviðurskifti skulu gera seg galdandi fyri at koma undir ásetingina, varð eisini umrøddur. Skal annað ella bæði foreldrini hjá viðkomandi koma úr øðrum landi, og nær kann eitt fólk annars sigast at koma úr øðrum landi?

Undir viðgerðini varð víst á, at tað at allýsa ættarviðurskiftini ella at lýsa tilknýtið til onnur lond kann gerast rættiliga trupult. Í staðin mælir nevndin til, at ein ítøkilig meting framvegis verður gjørd í hvørjum einstøkum føri um, hvat tilknýtið viðkomandi hevur til eitt annað land.

Ásetingin í galdandi lóg eigur tó at verða umorðað, soleiðis at tað gerst greitt, at tað bert eru foreldur úr øðrum landi, sum kunnu fáa undantaksloyvi, tá ið barn teirra skal verða navngivið, og at undantaksreglan sigur nakað um, hvat navn barnið tá kann fáa.

Ein meiri hóskaði orðing hevði tá verið: "Fólk úr øðrum landi kann, við loyvi frá landsstýrismanninum, fáa loyvi til at geva barni sínum navn í samsvari við navnasið í avvarðandi landi." Nevndin var samd um at seta orðingina í uppskotið.

Orðingin "í serføri" úr galdandi lóg er ikki tikin við. Orsøkin til tað er, at sum siðvenja hevur verið, síðani navnalógin kom í gildi í 1992, eru umsóknirnar komnar á mæti, um viðkomandi hevur skjalprógvað, at hann hevur tilknýti til annað land.

Í sambandi við viðgerðina av tílíkum umsóknum hevur umsitingin av praktiskum orsøkum ikki gjørt nógv við at eftirkanna, um tað snýr seg um nøvn, sum veruliga eru í samsvari við navnasiðin í heimlandinum.

Hóast ein eftirkanning av øllum nøvnum í sambandi við at fólk úr øðrum landi vil hava loyvi til navn í samsvari við navnasiðin í heimlandinum stundum kann gerast ein størri uppgáva, metir nevndin ikki, at kravið um, at navnið veruliga er í samsvari við navnasiðin í heimlandinum, eigur at verða slept.

Grundgevingin fyri tí er, at um treytir ikki verða settar í hesum sambandi, hevði tað verið tilvildarligt, hvørji nøvn fólk úr øðrum landi hevði kunnað fingið.

Fyri at sleppa undan hesi tilvildini mælir nevndin til, at umsøkjarnir í staðin sjálvir veita neyðug prógv fyri navninum frá myndugleika, áðrenn umsóknin verður viðgjörd. Á henda hátt kann vissa fáast fyri, at t.d. danir fáa loyvi til nøvn, ið kunnu gevast í Danmark, og bretar fáa loyvi til nøvn, ið kunnu gevast í Bretlandi, uttan at tað samstundis verður frítt, hvørji nøvn tá kunnu verða loyvd.

Ein móguleiki er eisini, at landsstýrismaðurin kann áseta nærri reglur hesum viðvíkjandi í kunngerð ella rundskrivi.

5.2.4. Navnafráboðan

Allar navnafráboðanir og fráboðanir um navnabroytingar fáa gildi við skrásetingini á føðiskrásetingarstaðnum.

Í sambandi við viðgerðina av uppskoti til broytingar av ásetingunum í §§ 1 - 4, 7 og 8 í galdandi lóg varð víst á, at t.d. í Danmark kunnu fráboðanir um fornnavn sendast til ministerialbókina, har barnið hevur bústað, sbr. t.d. Karnovs Lovsamling, nota 40 til § 10, stk. 1 í donsku navnalógini. Fráboðanir um navnabroyting sambært §§ 2, 10 og 11 (t.e. eftirnavn, fornøvn og millumøvn) kunnu altíð sendast til ministerialbókina, har viðkomandi býr, sí rundskriv nr. 116 frá 24. august 1984.

Sum er nýta prestarnir somu mannagongd eins og í Danmark, t.e. at teir taka ímóti øllum, sum t.d. vilja doypa ella navngeva barn sítt á staðnum, eisini um viðkomandi ikki er skrásettur í kirkjubókini har. Tænastustøðið eigur ikki at gerast verri eftir lógarbroytingina, eins og støðið ikki eigur at vera verri í mun til t.d. donsku mannagongdina.

Semja var í fyrstu syftu um, at teksturin í § 1, stk. 3 í uppskoti nevndarinnar og allar tilvísingarnar verða broyttar samsvarandi hesum, soleiðis at allar fráboðanir sambært lógaruppkastinum kunnu gerast til einhvønn sóknarprest (og ikki neyðturviliga til sóknarprestin á skrásetingarstaðnum). Hetta er bæði einfaldari og ein betri tænasta mótvegis borgarunum. Men orsakað av, at viðurskiftini formliga kunnu gerast ógreið – bæði viðvíkjandi heimildum og mannagongdum – vil nevndin heldur mæla til, at kravið um, at fráboðanirnar framvegis skulu sendast føðiskrásetingarstaðnum, verður varðveitt og nágreinað, soleiðis at eingin ivi skal verða um, at rætti skrásetingarmyndugleikin er tann á føðistaðnum.

Annars varð víst á, at ásetingarnar í § 4, stk. 2 og § 7 í galdandi lóg eru endurtøkur av uppskotinum til § 1, stk. 3 og tískil kunnu strikast.

Í sambandi við, at m.a. navnanevndini tørvar fráboðan um allar navnagávur og navnabroytingar, varð spurningurin, um ein almenn skylda til at boða frá navnagávum og navnabroytingum millum myndugleikar og millum myndugleikar og navnanevndina skal ásetast beinleiðis í lógini, umrøddur.

Hóskandi hevði verið, um ásett varð beinleiðis, hvørjir myndugleikar – sóknarprestur á skrásetingarstaðnum, fútin, landsfólkayvirilitið, avvarðandi kommunala fólkayvirilit og navnanevndin – skulu hava fráboðan um nøvn og navnabroytingar.

Í sambandi við lógarbroytingina verður mælt til, at øll oyðubløð innan navnaøkið verða dagførd.

5.2.5. Broymting av fornavni

Spurningurin er, um avmarkingin í § 3, stk. 1, 4. pkt. í galdandi lóg framvegis skal verða í lógini, og um so er, so eigur at verða ásett, hvat tað merkir, at landsstýrð kann loyva broymting/umskifting av fornavni. Skal tað bert gevast eitt loyvi til, at broymtingin verður fráboðað, ella skal broymtingin gevast við navnaprógv? (í Danmark verður fornavn ongantíð givið við navnaprógv – t.e. at tað altíð er ókeypis at broymta fornavn.).

Eisini eigur nevndin at umhugsa, hvørt ásetingin – um hon verður standandi – ikki skal flytast og verða galdandi fyri allar navnaproytingar, t.e. for-, millum- og eftirnøvn.

Nevndin metir ikki, at tað er grundarlag fyri at herða galdandi lóg, so at umrødda áseting verður galdandi fyri allar navnaproytingar – bæði viðvíkjandi for-, millum- og eftirnøvnum – sum gjørdar eru við fráboðan. Ein tílík herðing hevði eisini havt økta umsiting við sær, og tí mælir nevndin til, at ásetingin framvegis einans verður galdandi fyri fornøvn, sí kap. 5.1. Viðmerkingarnar til ásetingina eiga at nágreina, at gevur landsstýrismaðurin loyvi til broymting, er tað við navnaprógv sambært vanligum reglum.

Um fornavnaproyting í sambandi við ættleiðing ella hjá ættleiddum verður víst til viðmerkingarnar omanfyri í kapitli 5.2.2.

5.3. Millumnavn

Ásetingarnar um millumnøvn hava í roynd og veru ikki elvt til teir stóru trupulleikarnar. Nevndin metir sostatt ikki, at orsök er til at gera aðrar broymtingar í hesum sambandi enn tær smærri broymtingarnar, sum ein broymtt uppseting av lógini annars hevur við sær.

5.3.1. Broymting av millumnavni

§ 4, stk. 4, í galdandi lóg nevnr tað at strika millumnavn, og § 5 snýr seg um broymting av millumnavni í sambandi við ættleiðing. Ongar reglur eru annars um broymting av millumnøvnum, og reglurnar um eftirnavnaproyting hava verið nýttar javndømis. Grundgevingin fyri hesi mannagongd er, at millumnøvn kunnu verða somu nøvn, sum verða givin sum eftirnøvn.

Tað er sostatt tørvur á at fáa ásetingar um greiðar mannagongdir o.a. í sambandi við broymting av millumnavni. Umhugsast kann, um hetta skal gerast við at áseta eina mannagongd beinleiðis í lógina ella við at vísa til reglurnar um eftirnøvn.

Nevndin var á einum máli um, at greiðast hevði verið, um reglurnar um millumnøvn umframt at umrøða tað at geva ella strika millumnavn, esini umrøða mannagongdina tá millumnavn skal verða broytt.

Í sambandi við tað, at geva og fáa sær millumnavn skal tó verða gjørt vart við, at millumnavn, sum upprunaliga er fingið eftir reglunum í § 6, stk. 3 í galdandi lóg og § 7, stk. 2 í uppskotinum niðanfyri, ikki kann verða latið víðari – hvørki sum millumnavn ella eftirnavn – við tað, at talan er um -son ella -dótturnavn, sbr. eisini viðmerkingarnar til §§ 5 og 6 niðanfyri. Grundgevingin fyr hesum er sum ávíst niðanfyri í kap 5.4., at navnalógin byggir á tvær skipanir: Eina viðvíkjandi -son ella -dótturnavn og eina viðvíkjandi ættarnøvnnum.

5.4. Eftirnavn

Ásetingarnar um eftirnøvn í galdandi lóg eru rættiliga greiðar. Ásetingin um vard nøvn í § 12, stk. 4, og ásetingin í § 11, stk. 2, nr. 5, um, at landsstýrið kann játta einari umsókn eftir § 11, stk. 1, um navnið ikki er navn á landi, býi, bygd ella býlingi hava tó elvt til trupulleikar.

At byrja við varð tosað um tað at skilja millum ættar- og eftirnøvn. Hesin skilnaður hevur stóran týðning, bæði viðvíkjandi millumnøvnnum og eftirnøvnnum, við tað at galdandi lóg byggir á tvær skipanir: Onnur skipanin viðvíkur føstum eftirnøvnnum, vanligu nevnd ættarnøvn, ið kunnu latast víðari, og hin viðvíkur –sonar og –dótturnøvnnum – vanligu nevnd fadirsnøvn (patronymir) og móðurnøvn (metronymir), ið ikki kunnu latast víðari.

Nevndin má ásanna, at lógin ikki er heilt greið viðvíkjandi hesum týðningarmikla skilnaði. Munurin millum skipanirnar eigur tískil at verða gjørdur týðiligari, og t.d. kundi eftirnøvn og ættarnøvn verið allýst í lógartekstinum.

Í hesum sambandi varð eisini umrøtt, um eitt nýtt stykki ikki átti at verið sett í lógina viðvíkjandi -son/-dótturnøvnnum. Á henda hátt kann staðiliga ásetast, at nøvnini eru persónlig og tí ikki, eins og tey føstu ættarnøvnini, kunnu latast víðari, hvørki við navnagávu, navnabroyting ella við giftu, og uttan mun til um tað er millum- ella eftirnavn.

Í sambandi við spurningin um at lýsa skipanina í lógini gjøllari, har skilt verður millum –son/ dótturnøvn og ættarnøvn, varð skrásetingin av eftirnøvnnum umrødd. Ynskiligt hevði verið, um skrásetingin kundi fylgt sama mynstri sum lógin, soleiðis at tað onkursvegna sæst, um tað er –son/–dóttureftirnøvn ella ættarnavn, men í kirkjubókum, sum eru høvuðsskrásetingarstaðið, verður sum er ikki skilt millum –son/–dóttureftirnøvn og ættarnøvn.

Ein fyritleyft fyrri at hava tvær skipanir við eftirnøvnnum er, at kirkjubókin (og øll onnur skráseting) eisini skilir ímillum nøvnini, tí vissa eigur altíð at kunna fáast fyrri, um tað er -son/-dótturnavn (persónligt eftirnavn), sum ikki kann verða givið víðari, ella um tað er ættarnavn (familjunavn), sum kann verða givið víðari. Sum dømi varð nevnt skrásetingin av íslenskum eftirnøvnnum í Danmark. Hesi verða skrásett sum tilnøvn.

Viðvíkjandi málsligum krøvum til nøvn yvirhøvur (galdandi lóg § 2, stk. 2 viðv. fornøvnnum og § 11, stk. 2, nr. 4 viðv. eftirnøvnnum, og harvið eisini millumnøvnnum) metir nevndin, at

eins krøv eiga at verða sett til øll nøvn. Tí eigur kravið allastaðni at verða, at nøvn eru í samljóði við føroyskar málreglur í staðin fyri, sum lógin nú er orðað, at fornøvn skulu vera í samljóði við málreglurnar og eftirnøvn í samsvari við málreglurnar. Víst verður annars til viðmerkingarnar til kap. 5.2.1.

Í § 11, stk. 2, nr. 5 í galdandi lóg verður ásett, at navn á landi, býi, bygd ella býlingi ikki má verða játtað.

Eingir trupulleikar standast av, at navn á landi, býi og bygd ikki kann játtast, tí at eingin ivi er um, nær ávíst navn er fevnt av ásetingini. Hinvegin hevur orðið "býlingi" elvt til stórar praktiskar trupulleikar, við tað at ikki altíð kann sigast fyri vist, um tað snýr seg um býling, bústað ella staðarnavn:

Sambært móðurmálsorðabókini frá 1998 verður orðið "býlingur" greinað soleiðis: **1** nøkur hús, ið standa saman nakað burtur frá øðrum húsum í bygdini. **2** býarpartur í storbýi. **3** búpláss, lítil bygd, bygdarlag. **4** partur av húsi, íbúð. Við orðið "bústaður" verður sambært orðabókini skilt hús, har ið ein býr, býli, heimbyli, atsetur, adressa ella búsetur. Við "staðarnavn" verður sambært orðabókini skilt navn á staði, t.d. navn á fjalli, dali, hegyggi, firði ella á.

Eftir hesum er tað mangan trupult ella ógjørligt at skilja ímillum, tá gerast skal av, um ávís umsókn viðvíkur staðarnavni, býlingsnavni ella bústaðarnavni. Trupulleikin er serliga viðbrekin við tað, at býlingsnavn ongantíð kann loyvast, staðarnavn ofta kann loyvast, um navnið ikki er vart og bústaðarnavn altíð kann loyvast, sjálvt um navnið er vart (treytað av tilknýti til navnið).

Eisini kann tað sum frá líður verða ivasamt, um tað, sum einaferð var ein býlingur, framvegis er ein býlingur og á sama hátt, um tað, sum einaferð var ein bústaður, framvegis er ein bústaður.

Umframt staðarnavnalistan frá 1960 finst eingin løggildaður listi yvir, hvørji nøvn eru býlingsnøvn. Siðvenja hevur tí verið, at viðkomandi kommunustýri ofta eru biðin um at geva sítt ummæli í sambandi við umsókn um navnabroyting. Ásannast má, at henda manngongd hevur við sær, at avgerðirnar stundum verða tilvildarligar, og fyrisitingarliga er tílík málsviðgerð sera óheppin.

Sum tann einfaldasta og lættasta loysnin fyrisitingarliga skjýtir nevndin tí upp, at orðið "býlingi", verður strikað.

Um orðingin verður strikað, høvdu býlingsnøvnini verið javnsett við t.d. staðarnøvn. Hetta merkir, at tann, ið fyrst fær sær viðkomandi býlingsnavn, fær navnið vart, og sostatt kunnu onnur sum upprunastøðið ikki eisini fáa navnið. Spurningurin er, um hetta hevði verið rættvísur máti at loyvt navnið eftir. Er býlingurin stórur, eru nógv, ið hava eins góðan rætt til navnið. Á hesum grundarlagi átti nevndin móguliga heldur at útgreina – móguliga við hjálp frá Matrikulstovuni – nær tað snýr seg um býling og nær tað snýr seg um bústað.

Semja var tó um, at býlingsnøvnini ikki kunnu javnsetast við bústaðarnøvn, tí tá kunnu fleiri hundrad fólki fáa sær t.d. navnið "á Norðasta Horni".

Víst varð á, at bústaðarnøvnini móguliga kunnu skiljast burtur úr býlingsnøvnunum, um bústaðarnøvn sambært lógini vóru avmarkað til einstøk matrikulnummur. Hetta hevði gjørt ásetingina í § 11, stk. 2, nr. 5 í galdandi lóg lættari at fyrisitið.

Eftir at nevndin hevur spurt seg fyri á Matrikulstovuni og har fekk at vita, at Matrikulstovan ikki í síni skráseting av staðarnøvnum skilir millum staðar-, býlings- og bústaðarnøvn, ásannaði ein samd nevnd, at einfaldasta loysnin er at strika forboðið móti býlingsnøvnum.

Í hesum sambandi varð samstundis víst á, at tá ein hvørki kann fáa sær navnið á einum landi, býi, bygd (ella býlingi) átti helst eisini at verið sett forboð móti at fáa sær navnið á einari oyggj sum eftirnavn (um ikki øll oyggjarnøvnini eru vard frammanundan).

Í § 11, stk. 3 í galdandi lóg stendur, at verður søkt um ættarnavn, ið ikki er eitt av teimum í § 13, nr. 1-4, nevndu og ivi er um, um navnið er í samsvari við føroyskar málreglur, verður málið lagt fyri navnanevndina til ummælis. Er ivi um stavseting ella snið navnsins, ger landsstýrismaðurin sambært stk. 4 av eftir tilmæli frá navnanevndini. Hetta samsvarar ikki við tað, ið er ásett í § 1, stk. 3, viðvíkjandi fornøvnum við tað, at navnið skal vera í samljóði við føroyska málreglur, og at tað annars er navnanevndin, ið ger av, um navnið kann loyvast. Málsliga kravið til eftirnøvn eigur tí at verða rættað, soleiðis at tað verður eins og kravið til fornøvn.

5.4.1. Broyting av eftirnavni

Greiða eigur at verða fingin á ásetingunum um eftirnavnabroyting við loyvi frá landsstýrismanninum: Sambært galdandi lóg er ikki altíð greitt, um tað bert skal eitt loyvi til, ella um tað at fáa loyvi frá landsstýrismanninum samstundis merkir, at navnaprógv skal skrivast.

Nevndin heldur, at tað eigur at verða greitt, at tá ættarnavn verður givið við loyvi frá landsstýrismanninum, er tað við navnaprógv sambært vanligum reglum, t.e. at gjald skal latast fyri navnaprógv.

Í sambandi við hvørjir móguleikar eru fyri at broyta eftirnøvn varð spurningurin um at víðka § 13, nr. 1 í galdandi lóg til eisini at fevna um langommur og langabbar umrøddur. Dømi eru um, at umsøkjjarar ynskja at broyta eftirnavn til t.d. ættarnavnið hjá langommu ella langabba. Hetta verður eisini staðfest við teimum umsóknum, sum verða sendar landsstýrismanninum, har ynski um at broyta til ættarnavnið hjá einari langommu ella einum langabba javnan kemur fyri. Tað kann tí sigast at verða ávísur tørvur á at víðka galdandi § 13, nr. 1 soleiðis, at landsstýrismaðurin eisini kann játta umsókn um ættarnavnið hjá langommum og langabbum, sbr. § 11 í uppskotinum niðanfyrir.

§ 13, nr. 3 í galdandi lóg varð eisini ummødd. Víst varð á, at ásetingin móguliga eigur at verða strikað soleiðis, at fólk við ættarnavni við útlendskum sniði verða javnsett við onnur, tá ið navn teirra skal broytast. Hetta hevði gjørt lógina greiðari viðvíkjandi –sen-nøvnum og landa-, bý- og bygdanøvnum á donskum, ið kunnu tykjast heldur órímilig, t.d. Jacobsen →

Jákupsson, Færø → Føroyar, Skibenæs → Skipanes, Næs → á Nesi og Mellemgård → millum Garðarnar.

Upprunaligu viðmerkingarnar til ásetingina siga einki um, hvussu hon skal skiljast, men sambært viðmerkingum til samsvarandi áseting í donsku navnalógini, ið varð nýtt sum frymynd, tá ið føroyska lógin varð gjørd, kann navn, ið broytt verður til, framvegis verða “udansk i den ændrede form, når denne dog i forhold til den tidligere stavemåde betegner en tilnærmelse til dansk sprogbrug”. § 13, nr. 3 loyvir eftir hesum, at navn kann lagast til føroyskt snið hóast navnið, ið lagað verður til, m.a. kann vera vart, navn á landi, býi, bygd ella býlingi og hóast tillagaða navnið ikki er í samljóði við føroyskar málreglur.

Sambært § 12, stk. 3, 2. pkt er ikki loyvt at taka upp nýggj ættarnøvn, ið eru samansett av fornnavni við -son ella -dóttir aftrat. Hetta merkir, at persónur einans kann fáa sær Jákupsson sum eftirnavn, um pápi viðkomandi eitur Jákup. Verður § 13, nr. 3 samanborin við § 12, kann ein, ið hevur Jacobsen sum ættarnavn tó ikki við heimild í § 13, nr. 3 fáa sær Jákupsson sum eftirnavn.

Fyri at gera lógina greiðari hevur nevndin umhugsað, um § 13, nr. 3 í staðin eigur at verða strikað. Hetta ger lógina lættari at umsita, og tey, ið vilja broyta sær ættarnavn við útlenskum sniði, kunnu framvegis nýta vanliga framferðarháttin í sambandi við broyting av navni. Men tá skulu eisini ásetingarnar um vard nøvn, málreglur o.a. virðast. Á henda hátt slepst eisini undan tí ójavna, ið má sigast at vera í tí, at um tú av tilvild hevur eitt eftirnavn við útlenskum sniði, eru nærum allar dyr opnar, soleiðis at tú kanst føroyska navnið – uttan mun til um onnur bera tað navnið, tú føroyskar til, ella um viðkomandi navn er í samljóði við málreglurnar.

Nevndin var á hesum grundarlagi samd um at mæla til, at ásetingin í § 13, nr. 3 verður strikað, og í staðin at áseta, at um tað er at rætta stavingarháttin, kann umsóknin verða gingin á møti eftir reglunum í somu grein. Sambært hesum skal ikki bera til at umseta nøvn, men einans at rætta stavsetingina.

5.5. Vard nøvn

Í sambandi við spurningin um, hvørji nøvn eru vard, má ásannast, at galdandi navnalóg ikki nóg greitt tekur støðu til spurningin.

Í viðmerkingunum frá rættarnevdini til § 12, stk. 4 í galdandi lóg verður sagt, at "...og skal tað heldur ikki í framtíðini lata seg gera at hava einkarrætt til at nýta heimstaðarnavn ella húsanavn sum eftirnavn, um so er, at onnur halda seg hava líka góðan rætt til at nýta avvarðandi navn.", løgtingstíðindi frá 1991, s. 322.

Sum § 12, stk. 4, er orðað, tykist tað, sum um at øll nøvn eftir bústøðum ikki longur kunnu verjast, og tey bústaðarnøvn, ið eru vard eftir galdandi lóggávu, eisini skulu missa sína verju.

Ætlanin við ásetingini var helst, sum álitid frá rættarnevdini eisini bendir á, at tað ikki skuldi verða gjørligt, at ein persónur fekk einkarrætt til ávíst bústaðarnavn. Onnur, ið hava eins góðan rætt til navnið, skulu eisini hava móguleika fyri at fáa sær sama eftirnavn.

Einkarrætturinn fellur tó ekki heilt burtur við það að onnur, ið ekki hava eins góðan rétt til navnið, ekki kunnu fáa það, vísandi til, at talan er um vart navn.

Stk. 4 eigur tí at verða orðað av nýggjum soleiðis, at það gerst greitt, at nøvnini eru vard, men at eisini onnur, sum (við skjalprógvi) kunnu vísa á, at tey hava tilknýti til navnið/líknandi navn, skulu fáa loyvi til at bera það.

Viðvíkjandi § 12, stk. 4 í galdandi lóg var skotið upp at orða stykkið soleiðis:

“Stk. 4. Er talan um bústaðar- ella húsanavn, eru tey bert vard soleiðis, at onnur, ið kunnu vísa á, at tey hava tilknýti til bústað ella hús við sama navni, eisini kunnu fáa loyvi til navnið.”

Við einari tílkari orðing gerst greitt, at talan er um bústaðar- ella húsanøvn, at verjan av bústaðarnøvnum ekki fellur burtur og at bert tey, ið hava eins góðan rétt til navnið ella sama navn, kunnu fáa það, hóast það er vart.

Viðvíkjandi vardum nøvnum annars metti nevndin ekki, at lógin sum so er ógreið. Her snýr það seg meir um eina uppgávu hjá fyrisingini at hava greiðu á og fylgja við í.

Nevndin hevur annars viðgjørt spurningin um eitt navn, sum er vart sambært galdandi rætti, kann verða loyvt, annaðhvørt tá eingin ber það longur ella um tann ella tey, ið bera og/ella hava rétt til at bera navnið, geva samtykki til það.

Orsøkin til, at hesin spurningur varð havdur á lofti, var, at það kann tykjast órímligt, um eitt navn, sum kanska fyri nógvum árum síðani varð loyvt, men sum eingin núlivandi ber og har heldur eingin hevur rétt til at fáa sær viðkomandi navn t.d. við fráboðan. Skulu tílk nøvn framhaldandi verða vard, ella kann loyvi verða givið til, at ein umsøkjari fær navnið sum vart eftirnavn?

Nevndin er samd um, at það hevði verið bæði ynskiligt og rímligt, um loyvi kundi verið givið til tílk nøvn, tá það var skjalprógvað, at eingin longur ber navnið ella ekki longur hevur rétt til navnið. Somuleiðis hevði það bæði verið ynskiligt og rímligt, um loyvi kundi verið givið til navnið, um tey, ið bera viðkomandi navn, góðu loyvi til broytingina.

Hóast ein tílk áseting hevði verið einföld at sett í lógina, eru aðrir trupulleikar í hesum sambandi. Ein trupulleikin er, at hóast Landsfólkayvirlitið einfalt kann útvega upplýsingar, um nakar núlivandi ber navnið, ber ekki til at staðfesta, um nakar hevur rétt til navnið. Dømi um hetta er, um ein persónur ber sama ættarnavn sum móðirin ella hevur eitt -son/-dóttureftirnavn. Tá ber ekki til at staðfesta í skránni hjá Landsfólkayvirlitinum, um viðkomandi møguliga hevur rétt til það ættarnavnið, sum faðirin, ið farin er, bar.

Ein annar trupulleiki í hesum sambandi er, at um foreldrini ekki eru gift, er faðirin ekki skrásettur sum faðir í Landsfólkayvirlitinum. Haraftrat kemur, at er tann, sum bar viðkomandi navn, deyður áðrenn 1982, er viðkomandi einans at finna í skjalagoymsluni hjá Landsfólkayvirlitinum, men ekki í telduskránni. Tað hevur aftur við sær, at sera trupult hevði verið at staðfest, hvør ella hvørji hava rétt til navnið.

Viðvíkjandi móguleikanum fyri at tey, ið annaðhvørt bera navnið ella hava rætt til navnið geva samtykki til broytingina, verður trupulleikin tann sami. Aftur her er tað trupult ella ógjørligt at finna øll tey, ið hava rætt til navnið.

Av tí at teir veruligu/fyrisitingarligu trupulleikarnir eru sera stórir í sambandi við at geva loyvi til navn, ið frammanundan er vart, á henda hátt, verður mett, at tað ikki er ráðiligt at seta eina tílíka heimild í lógina. Aftrat hesum kemur eisini, at tað er sera avmarkað, hvussu ofta tílíkar umsóknir koma fyri, og tað er sostatt eingin eyðsæddur tørvur á einari tílíkari áseting.

Hóast tað kundi verið bæði ynskiligt og rímiligt, at ein tílíkur móguleiki var til staðar, varð nevndin – grundað á teir stóru trupulleikar, tílík mál høvdu elvt fyrisitingini – samd um ikki at seta eina tílíka heimild í uppskotið.

Í sambandi við vardu nøvnini var eisini § 11 í galdandi lóg umrødd.

Viðvíkjandi § 11, stk. 2, nr. 3 eiga viðmerkingarnar til ásetingina at útgreina hvønn týdning ásetingin hevur, og í sambandi við metingina um nøvn líkjast so nógv nøvnum undir nr. 1 og 2, at tey lætt verða blandað, metir nevndin, at støðið eigur at verða tikið í hesum viðurskiftum:

- a) Hvussu nøvnini verða stavsett,
- b) hvussu nøvnini verða framborin og
- c) hvønn uppruna og týdning nøvnini hava.

Ein samlað meting eigur at verða gjørd av a) – c) omanfyri, men størstur dentur eigur at verða lagdur á a) og b). Hetta merkir vanliga, at um so er, at nøvnini líkjast so nógv í stavingarhátti ella í framburði, at tey lætt verða blandað, eigur loyvi ikki at verða givið til navnið.

Uppruni ella týdningurin á nøvnunum sambært c) kann verða viðkomandi í serligum føri. Tað kann t.d. vera, um søkt verður um eitt føroyskt staðarnavn, tá danskt navn, ið líkist nógv, annaðhvørt í stavingarhátti ella í framburði, er á listanum yvir vard nøvn, men danska navnið ikki hevur sama týdning ella uppruna sum føroyska navnið. Í tílíkum føri eigur tað ikki at verða avgerandi, um navnið – á føroyskum ella á donskum – líkist so nógv í stavingarhátti ella í framburði, at tey lætt verða blandað.

Hinvegin eigur tað, at nøvn, sum á donskum og føroyskum hava sama uppruna ella týdning, men sum verða stavsett og/ella framborðin ymiskt, ikki at hava við sær, at navnið ikki kann loyvast.

Í sambandi við, at ein meting verður gjørd við støði í c) skal viðmerkjast, at tá málsøkið ”navnalóggáva” varð yvirtikið sum sermál í 1992, varð gjørd ein avtala millum danskar og føroyskar myndugleikar, sum samstundis var ein av fyrirteytunum fyri, at málsøkið kundi yvirtakast. Sambært hesari avtalu skulu eftirnøvn, ið eru vard eftir danskari lóg fyri og eftir nýggju føroysku navnalógina, framvegis hava verju – eisini í Føroyum. Spurnartekin kann tí verða sett við, í hvønn mun føroyska navnalógin kann loyva vardum nøvnum, vísandi til uppruna og týdning navnsins, uttan at tað stríðir móti nevndu fyrirteytum fyri yvirtøkuni av málsøkinum.

Í sambandi við, at tosað varð um nøvn, sum líkjast so nógv, at tey lætt kunnu verða blandað, varð eisini nomið við nøvn, sum hava ella kunnu hava fyriseting. Galdandi lóg, sum hevur støði í danskari lóg, har fyribrigdið er ókent, tekur ikki støðu til spurningin.

Spurningurin er, um eitt navn við fyriseting kann verða loyvt, tá sama navn við aðrari fyriseting ella kanska ongari fyriseting er vart sambært lóggávuni.

Í hesum sambandi heldur nevndin, at við tað at her er um føroysk fyribrigdi at røða, og tá nøvnini málsliga eru ymisk, tá ið fyrisetingarnar eru ymiskar, eigur sama navn at verða loyvt við ymiskum fyrisetingum, hóast tey tá minna nógv um hvørt annað.

5.6. Navnanevnd og navnalisti

Viðvíkjandi kostnaðinum av arbeiðinum hjá navnanevndini kann upplýsast, at við tað at formaðurin í nevndini starvast á Føroyamálsdeildini á Fróðskaparsetrinum, er nógv av skrivstovuútgærðini tøk til nevndina at nýta.

Sum er verður ikki gjørt upp, hvat kostnaðurin er av, at Føroyamálsdeildin útvegar navnanevndini telefon, frímerkir, brævbjálvar o.a.. Við tað at tað sum so er av tilvild, at navnanevndin heldur til á Føroyamálsdeildini, verður mett, at viðurskiftini formliga eiga at verða fingin í rættlag, soleiðis at Føroyamálsdeildin fær endurgoldið nevndu útreiðslur, sum eru ein partur av kostnaðinum av arbeiðinum hjá navnanevndini.

5.6.1. Uppgáurnar hjá navnanevndini

Ein týðningarmikil leiklutur hjá navnanevndini er sum nevnt í kapitli 3.5., at hon viðger og tekur avgerð í málum, sum verða lögð fyri hana eftir § 2, stk. 2 í lógini. Hetta eru mál, har fráboðað nøvn ikki eru á navnalistanum. Tað er somuleiðis navnanevndin, sum ger av, hvørji nøvn verða sett á navnalistan.

Nevndin metir ikki, at orsök er til at broyta uppgávur ella heimildir navnanevndarinnar í hesum sambandi. Tó verður mett, at ásetingarnar viðvíkjandi navnanevndini eiga at verða settar øðrvísi og greiðari upp í uppskotinum, sí niðanfyri.

5.6.2. Týðningurin av navnalistanum

Tað skal verða greitt, hvønn týðning ein navnalisti hevur/skal hava og hvat tað merkir, at navnalistin er viðurkendur.

Støða eigur tí at verða tikin til, um navnalistin skal vera leiðbeinandi ella bindandi, eins og tað eigur at verða ásett, hvønn týðning tað hevur, at listin er leiðbeinandi ella bindandi. Eisini má støða takast til, hvørji nøvn skulu koma á navnalistan og/ella um øll nøvn, ið verða loyvd, skulu við á listan.

Tað eigur at síggjast skilliga í lógini, at listin einans er leiðbeinandi, og harumframt hvønn týdning ein leiðbeinandi listi hevur/skal hava.

Gjørt varð vart við ein ítøkiligari trupulleika, ið er í galdandi skipan: Hann er, at tað finnast nøvn, ið navnanevndin hevur givið loyvi til, men sum ikki eru komin við á navnalistan, av tí at viðkomandi nøvn, sjálvst um tey kunnu vera í samljóði við málreglurnar, finnast í øðrum sniði, ið málsliga er betri ella meira føroyskt/upprunaligt og sum longu er á listanum.

Tá greiða er fingin á, hvønn týdning navnalistin skal hava, eigur tað eisini at verða útgreinað, hvørji nøvn skulu setast á listan, og hvør leikluturin hjá navnanevndini er í hesum sambandi, sbr. eisini viðmerkingina til § 1, stk. 3 omanfyri.

Í sambandi við ásetingina í § 1, stk. 3, 2. pkt. í galdandi lóg: ”Gjørdur verður listi við viðurkendum nøvnum.” var semja um, at navnalistin skal verða leiðbeinandi, og at øll nøvn, ið verða givin/loyvd, ikki av sær sjálvum skulu koma á listan. Hetta verður serliga galdandi í teimum førum, tá ið undantak verður gjørt frá málreglunum í sambandi við uppkalling. Á henda hátt kann listin verða ein dagförd leiðbeining um nøvn, ið lúka málsligu treytirnar, og sum altíð kunnu gevast, og við tað, at listin einans skal vera leiðbeinandi, verður samstundis gjørt vart við, at eisini onnur nøvn í ávísimum førum kunnu gevast, uttan at tey neyðturviliga skulu við á listan.

Viðvíkjandi viðurkenning av nøvnum, so er semja um, at er navnið í samljóði við málreglurnar, so eigur navnið at verða viðurkent og eisini í upprunastøðnum at koma við á navnalistan. Men øll nøvn, ið givin verða, nýtast tó ikki at koma við á listan. Grundgevingin fyri hesum er, at serligu orsøkirnar, ið kunnu vera til, at ávíst navn verður loyvt í ávísimum føri, ikki eigur at virka sum ein almenn viðurkenning av navninum, soleiðis at tað kemur við á navnalistan. Hvørji nøvn, ið skulu koma á listan, skal tí framvegis verða upp til navnanevndina at gera av.

Viðvíkjandi tulkingini av, nær navn kann sigast at vera í samljóði við føroyskar málreglur, vísir nevndin á, at sum mannagongdin hjá navnanevndini hevur verið, og uttan at krevja, at navnið altíð skal hóska til málreglurnar, eru tað nøvn, ið kunnu bendast, skrivast og sigast á føroyskum, sbr. eisini viðmerkingarnar frammanfyri, kap. 5.2.1.

Spurningurin um tað í uppskotinum skal standa leiðbeinandi listi við føroyskum nøvnum í § 2, stk. 2, 2. pkt. varð umrøddur, men semja var um, at henda orðing ikki var serliga heppin.

Navnalistin verður ætlandi prentaður í álmanakkanum. Avtala er gjørd millum útgevaran og navnanevndina, soleiðis at listin ókeypist kemur við í álmanakkan á hvørjum ári. Harumframt verða eisini nakrar aðrar upplýsingar um navnagávu og ymisk hagtøl viðvíkjandi nøvnum við í álmanakkanum.

5.7. Viðurskiftini við onnur lond

Í samstarvinum millum Danmark og Føroyar á navnaøkinum eru ymisk viðurskifti, ið tørvur er á at fáa í rættlag.

Her verður frá danskari síðu lagdur stórir dentur á “domicilprincippið”, ið førir við sær, at fasti bústaðurin er avgerandi fyri, um dansk ella føroysk lóggáva verður nýtt.

Niðanfyri verður í stuttum lýst, hvørjir trupulleikar eru í viðurskiftunum landanna millum á navnaøkinum.

Viðvíkjandi navngávu stinga trupulleikar seg upp, serliga tá føroyingar, búsitandi í Danmark, ynskja føroysk nøvn. Trupulleikin er, at føroysk foreldur ikki sleppa at doypa ella navngeva børnini føroysk nøvn sambært donsku lógini, t.d kann –son-/–dótturavn ikki verða givið sum millumnavn ella eftirnavn.

Viðmerkjast kann, at Danmark t.d. hevur avtalu við Ísland um, at íslenskir ríkisborgarar, ið hava fyríbilsbústað í Danmark, kunnu navngeva børn síni eftir íslenskum navnasiði. Henda avtala er serliga til fyrimuns fyri tey lesandi í Danmark. Avtalan er gjørd við heimild í § 18, stk. 2 í donsku navnalógini, har Danmark kann gera avtalu við hini Norðurlondini á navnaøkinum, sbr. bekendtgørelse nr. 96 af 24. februar 1988 om anvendelse af islandske regler om personnavne.

Í § 18 í føroysku lógini er heimild hjá landsstýrismanninum at gera sínámillumavtalur við hini Norðurlondini, eisini Danmark og Grønland.

Soleiðis sum § 18 í donsku lógini er orðað, er ikki møguleiki hjá føroyingum at gera líknandi avtalu sum íslendingar, av tí at Føroyar ikki eru at rokna sum Norðurland eftir danskari siðvenju innan lóggávu. Hesa niðurstøðu er danska løgmláráðið komið til í einum uppriti, dagfestum 25. mars 1998.

Í sambandi við giftu kunnu trupulleikar eisini koma í, tá ið persónar, danir ella føroyingar, ið eru búsitandi í Danmark, koma til Føroya at giftast.

Støðan eftir nógaldandi lóg er tann, at verandi vígslumyndugleikar, politimyndugleikin og prestarnir eru danskir, soleiðis at einans fráboðan av giftunavni er neyðug, av tí at tað verður at rokna sum fráboðan til danskar myndugleikar eftir § 15 stk. 2 í donsku lógini.

§ 16 í ríkislógartilmælinum til nýggju hjúnalagslógina, løgtingsmál 111/1998, har eisini formaðurin í kommunustýrinum fær heimild at fremja borgarliga vígslu, førir við sær, at persónar, búsitandi í Danmark, ið koma til Føroyar at giftast, skulu hava navnabræv fyri at kunna taka eftirnavnið hjá hjúnafelagnum, av tí at tað nú ikki er um danskir myndugleikar at røða.

Viðvíkjandi fólki, sum búgva í Danmark, men sum undir vitjan í Føroyum taka navnabroyting, er støðan tann, at navnabroytingin fer fram við fráboðan, men eftir reglunum í donsku navnalógini, soleiðis at føroyskur navnasiður ikki kann verða nýttur.

Í rundskrivi frá Civilretsdirektoratinum, dagfestum 13. oktober 1997, verður grundgivið fyri hesum við m.ø., at sambært Kirkjumálaráðnum eru føroysku sóknirnar bæði føroyskur og danskur myndugleiki, og at kirkjubøkurnar harvið mugu metast at vera danskar í navnalógarinnar týðningi.

At enda hevur eisini spurningurin um felagslista yvir vard eftirnøvn verið frammi, líka síðan navnaøkið varð yvirtikið í 1992. Tey nøvnini, ið vóru givin av ríkisumboðnum áðrenn yvirtøkuna, standa á danska listanum. Hóast eingin lógarheimild er fyri tí, er danski listin í oynd og veru eisini galdandi fyri Føroyar. Orsøkin til hetta er, at tá málsøkið ”navnalóggáva” varð yvirtikið sum sermál, varð sum nevnt í kap. 5.5. gjørd ein avtala millum danskar og føroyskar myndugleikar, soleiðis at eftirnøvn, ið eru vard eftir danskari lóg fyri og eftir nýggju føroysku navnalógina, framvegis hava verju – eisini í Føroyum.

Viðmerkjast kann, at eingin serligur føroyskur listi er gjørdur. Nýggj nøvn, ið verða givin við heimild í føroysku navnalógini, og sum sambært lógini skulu verða vard, hava verið fráboðað donskum myndugleikum, soleiðis at tey eisini koma við á danska listan við vardum nøvnum.

Í hvønn mun ein serligur føroyskur listi annars kann verða gjørdur, er tó neyvt knýtt at fyrirteytunum fyri yvirtøku av málsøkinum, nevnliga at føroyskir myndugleikar eisini virða vard donsk nøvn, sí annars kap. 5.5. hesum viðvíkjandi.

Sambært galdandi navnalóg – og sambært uppskoti nevndarinnar – er sum nevnt heimild til, at landsstýrismaðurin kann gera sínámillumavtalu við Danmark, hini Norðurlondini ella Grønland á navnaøkinum. Eftir er sostatt bert at taka upp samband við t.d. danskar myndugleikar fyri at fáa greiði á, í hvønn mun ella á hvønn hátt ein avtala, ið greiðir oman fyri nevndu viðurskifti, kann verða framd.

5.8. Annað

Í § 3 í kunngerð nr. 18 frá 21. januar 1993 um gjøld fyri navnaprógv v.m. verður ásett, at ”Fólk, sum ikki eru førd í kirkjubøkurnar í Føroyum, ella ikki eru gift hjá einum myndugleika her á landi, men sum í aðrar mátar, eftir lógtingslóg um fólkanoavn, hava rætt at broyta navn við fráboðan, kunnu við navnaprógv frá landsstýrinum fáa loyvi at broyta navnið. Einkigjald verður latið fyri tílík navnaprógv.”

Nevndin heldur, at henda heimild og manngongd sum ein natúrligur partur av navnalóggávuni heldur eigur at standa í sjálvari lógini, og verður ásetingin tí skrivað í uppskoti nevndarinnar.

Spurningurin varð umrøddur, um ásetingarnar um gjald o.a. fyri navnaprógv, ið eru í §§ 1-3 í somu kunngerð, eiga at verða settar beinleiðis í lógina. Her var nevndin samd um, at ásetingarnar um gjald heldur skulu í sjálva lógina. Grundgevingin fyri hesum er, hóast tað er torførari at broyta eina gjaldsupphædd, sum stendur í lóg heldur enn í kunngerð, eigur gjaldið at standa í lógini, við tað at á henda hátt fæst vissa fyri, at heimild altíð er fyri at krevja viðkomandi upphædd - uttan mun til, um ítøkiliga lutfallið millum útreiðslurnar og inntøkurnar í sambandi við gjald fyri navnaprógv er í lagi.

Ein annar spurningur var, um ein áseting skal vera, ið formliga gevur heimild til, at navnbroyting, ið kann loyvast við fráboðan – annaðhvørt til kirkjubókina ella vígslumyndugleikan – eisini kann verða gjørd við navnaprógv í sambandi við, at navn verður broytt við navnaprógv. Semja var eisini um, at lógin eigur at hava eina heimild, sum nevnt omanfyri. Hetta er bæði einfaldari og ein betri tænasta mótvegis borgarunum, og við einari

tílkari áseting kann umsökjarin venda sær til ein myndugleika og fáa málið avgreitt á einum stað, heldur enn at boða frá øðrum navni til skrásetingarmyndugleikan og fáa navnaprógvi viðvíkjandi hinum frá landsstýrismanninum.

5.9. Samandráttur

Tær broytingar, sum nevndin metir tørv vera á, og sum eisini eru settar í uppskotið frá nevndini, eru serliga hesar:

1. Alment kann sigast, at lógaruppskotið er býtt nakað øðrvísi upp. T.d. eru tær ásetingar, sum í galdandi lóg eru av almennum slag, og sum eru nevndar fleiristaðni í galdandi lóg, nú eru savnaðar í 1. kapitli.
2. Skrásetingarmyndugleikin verður allýstur.
3. Ásetingarnar um fornøvn eru broyttar, soleiðis at heimild verður fyri at gera undantak í sambandi við uppkalling. Í hvønn mun undantak kann verða loyvt, veldst um, hvat av teimum uppskotnu stk. 4 í § 2 verður valt.
4. Heimild verður til, at ættleidd kunnu taka upprunaliga fornarnið/fornøvnini aftur ella aftrat navninum.
5. Reglur um broyting av millumnavni verða settar í lógaruppskotið.
6. Gjørt verður greitt, at hjúnafelegi kann nýta egið eftirnavn sum millumnavn, um viðkomandi hevur tikið ættarnavnið hjá hinum hjúnafelegnum sum giftunavn.
7. Ásetingin um, nær navn eftir bústaði er vart, verður gjørd greiðari.
8. Reglur um gjald verða settar beinleiðis í uppskotið.
9. Reglur um navnaprógvi til fólk, ið ikki er skrásett her á landi, verða settar beinleiðis í uppskotið.
10. Ásetingarnar um navnanevndina og navnalistan verða gjørdar greiðari.
11. Viðmerkingarnar til einstøku greinarnar eru sum heild viðgjørdar meira nágreiniliga.

6. Uppskot til lögtingslógaruppskot um fólkanövn

Uppskot nevndarinnar er sett inn niðanfyri. Gjört verður vart við, at av tí at nevndin ikki varð heilt samd í sambandi við vavið í undantaksregluni í sambandi við uppkalling, hevur nevndin valt at koma við tveimum uppskotum til orðing av § 2, stk. 4.

6.1. Kapittul I, Nøvn og navnagáva

Kapittul I, Nøvn og navnagáva

§ 1. Hvørt barn skal við dópi ella navnagávu fáa navn, áðrenn tað er 6 mánaðir gamalt.

Stk. 2. Eingin skal hava fleiri enn tvey fornøvn, eitt millumnavn og eitt eftirnavn, sbr. tó § 2, stk. 4. Nøvn kunnu ikki verða bundin hvørt at øðrum við bindistriku.

Stk. 3. Foreldur ella tann, ið foreldramyndugleikan hevur, skal boða frá navninum hjá skrásetingarmyndugleikanum innan ta freist, ið er ásett í stk. 1. Skrásetingarmyndugleikin er kirkjubókaførandi sóknarpresturin í tí prestagjaldi, har móðurin býr, tá ið barnið verður borið í heim.

Stk. 4. Navnabroytingar fara fram við fráboðan til skrásetingarmyndugleikan, sbr. § 3, stk. 1, § 5, stk. 1 og 4, § 8 og § 13, ella við loyvi frá landsstýrismanninum, sbr. § 3, stk. 2 og 3, § 5, stk. 2 og 3, § 10 og § 11.

6.2. Kapittul II, Fornavn

§ 2. Sum fornøvn verða ikki viðurkend nøvn, sum ikki av røttum eru fornøvn og onnur nøvn, ið kunnu haldast at verða fólki til ampa.

Stk. 2. Navnið skal vera í samljóði við føroyskar málreglur.

Stk. 3. Navn, sum ikki er á navnalistanum, kunnu foreldur ella tann, sum foreldramyndugleikan hevur, leggja fyri navnanevndina, sbr. § 21, stk. 1, ið ger av, um navnið kann verða givið.

Stk. 4. Navnanevndin kann eftir umsókn gera undantak frá ásetingini í § 1, stk. 2, 1. pkt. viðvíkjandi fornøvnum. Á sama hátt kann undantak gerast frá stk. 2. Um undantak verður gjørt eftir 1. ella 2. pkt., er tað ein treyt, at navnið ikki finst í føroyskum sniði frammanundan.

Ella:

Stk. 4. Navnanevndin kann eftir umsókn gera undantak frá ásetingini í § 1, stk. 2, 1. pkt. viðvíkjandi fornøvnum. Á sama hátt kann undantak gerast frá stk. 2.

§ 3. Navn kann við fráboðan til skrásetingarmyndugleikan verða broytt ella umskift við annað navn. Tann, sum hevur fleiri nøvn, kann við at boða skrásetingarmyndugleikanum frá fáa eitt ella fleiri teirra strikað.

Stk. 2. Ein, sum áður hevur fingið navnið broytt ella umskift við fráboðan, kann einans fáa navnið broytt ella umskift aftur við loyvi frá landsstýrismanninum.

Stk. 3. Í sambandi við ættleiðing kann fornafn/fornövn á barninum við loyvi frá landsstýrismanninum verða broytt. Ættleitt barn kann við loyvi frá landsstýrismanninum taka upprunaliga navnið aftur ella aftrat navninum.

Stk. 4. Í teimum førum, ið nevnd eru í stk. 1, verða § 1 og § 2, stk. 1-3, nýttar samsvarandi. Í tí føri, sum nevnt er í stk. 3, 1. pkt., verða §§ 1 og 2 nýttar samsvarandi.

6.3. Kapittul III, Millumnavn

§ 4. Millumnavn kann vera millumnavnið hjá faðir ella móður ella eitt navn, sum barnið kann fáa sum eftirnavn eftir reglunum í §§ 7-8 og § 11, nr. 1.

Stk. 2. Eisini kann landsstýrismaðurin eftir umsókn loyva millumnavni, sum barnið kann fáa sum eftirnavn ella hevur serligt tilknýti til.

§ 5. Tann, sum vil fáa sær millumnavn ella broyta tað, skal boða skrásetingarmyndugleikanum frá hesum. Millumnavnið skal tá vera eitt av nøvnunum, ið nevnd eru í §§ 7-8 og § 11, nr. 1.

Stk. 2. Tann, sum vil fáa sær millumnavn ella broyta tað, kann eisini við loyvi frá landsstýrismanninum fáa sær millumnavn sambært reglunum í § 10 og § 11, nr. 2-3.

Stk. 3. Í sambandi við ættleiðing kann millumnavn á barninum við loyvi frá landsstýrismanninum verða broytt. § 4 verður nýtt samsvarandi.

Stk. 4. Millumnavn kann verða strikað við fráboðan til skrásetingarmyndugleikan.

6.4. Kapittul IV, Eftirnavn

§ 6. Við eftirnavn verður annaðhvørt skilt við ættarnavn, sum er ella kann verða fast eftirnavn, ella eftirnavn, sum er fornafn faðirs ella móður í hvørsfalli við –son ella –dóttir aftrat í samsvari við kyn hjá viðkomandi.

Stk. 2. Ættarnavn, sum er ella kann verða fast eftirnavn, kann verða givið víðari. Eftirnavn, sum er fornafn faðirs ella móður í hvørsfalli við –son ella –dóttir aftrat í samsvari við kyn hjá viðkomandi, kann ikki verða givið víðari, hvørki til eftirkomarar ella hjúnafelaga.

§ 7. Eftirnavn kann vera

1) ættarnavn faðirs ella móður,

2) ættarnavn, sum annað av foreldrunum seinast hevur borið, og sum ikki er fingið við giftu.

Stk. 2. Í staðin fyri ættarnavn kann eftirnavnið hjá barninum vera fornafn faðirs ella móður í hvørsfalli við -son ella -dóttir aftrat í samsvari við kyn barnsins. Er navn faðirs ella móður tvínevni, verður bert annað navnið nýtt í hesum føri.

§ 8. Eftirnavn kann við fráboðan til skrásetingarmyndugleikan verða broytt til eitt av hesum nøvnunum:

1) Eitt av eftirnøvnunum nevndum í § 7, stk. 2.

2) Eitt av ættarnøvnunum nevndum í § 7, stk. 1, nr. 1-2, tó ikki, um navnið er fingið við giftu.

- 3) Eitt ættarnavn, sum annað av foreldrunum hefur fingið, eftir at barnið er borið í heim, og sum ikki er fingið við aðrari giftu. Er navnið fingið eftir § 10, skulu foreldrini ella tann, sum foreldramyndugleikan hefur, loyva broytingina.
- 4) Ættarnavn, sum ein fyrr hefur borið, tó ikki um navnið er fingið við giftu.
- 5) Ættarnavn hjá stjúkfaðir ella stjúkmóður, tó ikki um navnið er fingið við giftu, ella tað ættarnavnið, ið stjúkfaðir ella stjúkmóðir seinast hefur borið, og sum ikki er fingið við giftu. Stjúkfaðir ella stjúkmóðir skal loyva broytingina.

§ 9. Ættleitt barn fær ættarnavnið hjá ættleiðingarforeldrunum eftir § 7, stk. 1, nr. 1-2 ella eftirnavn eftir § 7, stk. 2.

Stk. 2. Tó kann í ættleiðingarloyvinum verða tilskilað, at barnið framvegis skal bera sítt eftirnavn.

§ 10. Landsstýrismaðurin kann geva loyvi til ættarnavn, sum ikki kann fáast við fráboðan eftir § 8, nr. 2-5 ella § 13.

Stk. 2. Loyvi eftir stk. 1 verður eftir umsókn givið við navnaprógv.

Stk. 3. Landsstýrismaðurin kann tó ikki játta umsókn eftir stk. 1, um navnið

- 1) er vart eftir § 12,
- 2) er alkunnugt søguligt eftirnavn,
- 3) líkist so nógv teimum nøvnum, ið nevnd eru í nr. 1 og 2, at tey lætt verða blandað,
- 4) ikki er í samljóði við føroyskar málreglur,
- 5) er navn á landi, oyggj, býi ella bygd,
- 6) er navn á virki, vøru, felagi og tílkum, sum er skrásett,
- 7) av røttum er eitt fornavn, ella
- 8) er óhóskandi ella kann verða argandi.

Stk. 4. Verður søkt um ættarnavn, ið ikki er eitt av teimum í § 11, nr. 1-4 nevndu og ivi er um, um navnið er í samljóði við føroyskar málreglur, verður málið lagt fyri navnanevndina til ummælis.

Stk. 5. Er ivi um stavseting ella snið navnsins, ger landsstýrismaðurin av eftir tilmæli frá navnanevndini.

§ 11. Landsstýrismaðurin kann, hóast § 10, stk. 3, nr. 1-8, játta umsókn eftir § 10, stk. 1, um:

- 1) umsøkta ættarnavnið er ættarnavn, sum verður borið ella hefur verið borið av einum av foreldrum umsøkjarans, ommum og abbum, langommum og langabbum, tó ikki, um navnið er fingið við giftu,
- 2) umsøkta ættarnavnið er ættarnavnið hjá fosturfaðir ella fosturmóður, um fosturfaðir ella fosturmóðir gevur loyvi,
- 3) umsøkta ættarnavnið er ættarnavn, sum umsøkjarin hefur serstakt samband við, ella
- 4) umsóknin snýr seg um at rætta stavingarháttin.

Stk. 2. Hóast navn er vart eftir § 12, er loyvt uttan umsókn at nevast -son ella -dóttir faðirs ella móður sambært § 7, stk. 2 og § 8, nr. 1. Ikki er hereftir loyvt at taka upp nýggj ættarnøvn, ið eru samansett av fornnavni við -son ella -dóttir aftrat.

Stk. 3. Bústaðar- ella húsanøvn eru einans vard soleiðis, at onnur, ið kunnu vísa á, at tey hava tilknýti til bústað ella hús við sama navni, eisini kunnu fáa loyvi til navnið.

§ 12. Vard nøvn eru:

- 1) Nøvn, ið eru vard eftir § 12 í løgtingslóg nr. 142 frá 8. oktober 1992 um fólkanøvn,
- 2) ættarnøvn, ið hereftir verða loyvd sambært § 10, stk. 1.

Stk. 2. Við skrivligari fráboðan til landsstýrsmannin kunnu eisini ættarnøvn, sum fólk, ið býr í Føroyum, ber, verða vard.

6.5. Kapittul V, Millum- og eftirnavn í sambandi við giftu

§ 13. Vilja hjúnafelegar hava sama eftirnavn, kann annar teirra, við samtykki frá hinum, boða vígslumyndugleikanum frá, at hann tekur ættarnavnið hjá hinum, tó ikki um navnið er fingið við giftu.

Stk. 2. Tann av hjúnafelegunum, ið hevur fingið ættarnavn sítt við giftu, kann boða vígslumyndugleikanum frá, at hann tekur eftirnavnið aftur, sum hann bar undan vígsluni ella tað eftirnavnið, sum hann seinast hevur borið, og sum ikki er fingið við giftu.

Stk. 3. Tann av hjúnafelegunum, ið hevur tikið ættarnavnið hjá hinum hjúnafelegnum, kann boða vígslumyndugleikanum frá, um hann ynskir at nýta tað eftirnavn, ið hann bar undan vígsluni ella tað eftirnavnið, sum hann seinast hevur borið, og sum ikki er fingið við giftu, sum millumnavn.

6.6. Kapittul VI, Gjald fyri navnaprógv o.a.

§ 14. Fyri navnaprógv verður latið eitt gjald uppá kr. X.000,- til landskassan. Gjaldið verður latið samstundis, sum umsókn um navnaprógv verður send landsstýrsmanninum.

Stk. 2. Fevnir umsóknin um fleiri persónar, verður latið gjald fyri hvønn teirra.

Stk. 3. Tó skal bert latast eitt gjald, um umsóknin fevnir um:

- 1) hjún,
- 2) systkin undir lógaldri ella
- 3) foreldur og børn teirra, sum eru undir lógaldri.

Stk. 4. Viðvíkjandi stjúk- ella fosturbørnum verður fyriskipanin í stk. 3 um systkin og børn undir lógaldri nýtt samsvarandi.

Stk. 5. Verður navnaprógv ikki givið, verður gjaldið afturrindað umsøkjaranum/ umsøkjarunum.

§ 15. Gjald verður ikki latið fyri navnaprógv til barn, um umsóknin er send landsstýrsmanninum innan 6 mánaðir eftir, at barnið er føtt, ella innan 6 mánaðir eftir, at barnið er ættleitt.

§ 16. Fólk, sum ikki eru skrásett í kirkjubók í Føroyum, ella ikki eru gift hjá einum myndugleika her á landi, men sum í aðrar mátar hava rætt til at broyta navn við fráboðan, kunnu við navnaprógvi frá landsstýrsmanninum fáa loyvi at broyta navnið.

Stk. 2. Navnabroyting, ið kann loyvast við fráboðan – annaðhvørt til skrásetingarmyndugleikan ella vígslumyndugleikan – kann eisini loyvast við navnaprógvi í sambandi við, at navn verður broytt við heimild í §§ 5, stk. 2, 10 og 11.

Stk. 3. Einkil gjald verður latið fyri navnaprógv sambært stk. 1 og 2.

§ 17. Einkil gjald verður latið fyri navnaprógv við heimild í § 11, stk. 1, nr. 4.

6.7. Kapittul VII, Fráboðanir og umsóknir

§ 18. Fyri tann, sum ikki hevur lógaldur, skulu foreldrini ella tann, sum hevur foreldramyndugleikan, boða frá navnbroytingini ella søkja um loyvi til navnbroytingina.

Stk. 2. Er fráboðanin ella umsóknin fyri ein, sum er 12 ár ella eldri, krevst samtykki frá viðkomandi. Í serligum føri kann undantak verða givið frá hesum.

§ 19. Í sambandi við navngávu ella navnbroyting skal avvarðandi myndugleiki boða viðkomandi myndugleikum frá navninum ella navnbroytingini.

6.8. Kapittul VIII, Navnanevnd o.a.

§ 20. Landsstýrismaðurin setir nevnd við 3 limum og 3 varalimum.

Stk. 2. Formaðurin í nevndini, sum skal vera málfrøðingur, verður valdur eftir tilmæli frá Føroyamálsdeildini á Fróðskaparsetri Føroya. Prestafelag Føroya og Mentamálastýrið mæla til hvør sín lim.

Stk. 3. Navnanevndin situr 5 ár í senn.

§ 21. Navnanevndin ger leiðbeinandi lista við fornøvnum og endurskoðar hann javnan. Nevndin skal geva ráð um fólkanøvn, stavseting teirra, bending o.a. Landsstýrismaðurin kann biðja um tilmæli frá nevndini, áðrenn loyvi verður givið til navnbroytingar.

Stk. 2. Navnanevndin tekur avgerð í málum, ið lögð verða fyri hana eftir § 2, stk. 3 og 4.

Stk. 3. Avgerðir hjá navnanevndini eftir stk. 2 kunnu kærast til landsstýrismannin.

§ 22. Landskassin ber kostnaðin av arbeiðinum hjá navnanevndini.

Stk. 2. Limirnir fáa fundarpening og ferðaútreiðslur goldnar eftir reglum landsins um fundarpening og ferðapening. Samsýningar til formannin skulu góðkennast av landsstýrismanninum.

6.9. Kapittul IX, Brot ímóti lógini og revsing

§ 23. Tann, ið av órøttum nýtir eitt navn, verður revsaður við bót. Átala verður bert reist, um ein órættaður krevur tað, ella um almenn áhugamál krevja tað.

Stk. 2. Kann nakar prógva, at annar nýtir navn hansara av órøttum ella navn, ið líkist hansara so nógv, at tey kunnu verða blandað, kann tann, ið órættin ger, verða dømdur til at gevast at nýta navnið.

Stk. 3. Tann, sum brýtur ásetingarnar í § 1, stk. 2 verður revsaður við bót.

6.10. Kapittul X, Ymiskar fyriskipanir

§ 24. Landsstýrismaðurin kann áseta nærri reglur um, hvussu lógin verður framd.

§ 25. Landsstýrismaðurin kann gera sáttmálar við Danmark, Grønland og onnur lond um viðurskiftini millum føroyskar og fremmandar rættarreglur um fólkanøvn, teirra millum

navnavernd.

Stk. 2. Landsstýrismaðurin kann gera reglur um viðurskiptini millum føroyskar rættarreglur um fólkanøvn, teirra millum um navnavernd, og samsvarandi reglur, ið galda í Danmark, Grønlandi og hinum Norðurlondunum.

Stk. 3. Fólk úr øðrum landi kann við loyvi frá landsstýrismanninum fáa loyvi til at geva barni sínum navn í samsvari við navnasið í avvarðandi landi.

6.11. Kapittul XI, Gildiskoma og skiftisreglur

§ 26. Henda løgtingslóg kemur í gildi 1. januar 2002.

Stk. 2. Samstundis fer úr gildi løgtingslóg nr. 142 frá 8. oktober 1992 um fólkanøvn.

§ 27. Navnanevndin, sum er sett við heimild í § 16, stk. 1 í teirri í § 26, stk. 2 nevndu løgtingslóg, skal verða vald av nýggjum í seinasta lagi 31. desember 2003.

7. Viðmerkingar til lögtingslógaruppskotið

7.1. Almennar viðmerkingar

Galdandi navnalóg kom í gildi í 1992. Við það at ávíst kjak og ávís ónøgd stöðugt hefur verið, serliga viðvíkjandi ásetingunum í lógini um fornøvn, verður mettt, at tíðin nú er komin til, at lógin verður endurskoðað við atliti at broytingum. Orsökkin til lógaruppskotið er harumframt, at lógin bæði málsliga og tekniskt hefur tørv á at verða endurskoðað.

Endamálið við uppskotinum er sostatt yvirhøvur at gera lógina greiðari og harvið lættari at umsita og at fáa til vegar heimild til, at eisini onnur fyrilit enn tey málfrøðiligu skulu havast í huga, tá ið avgerð um navn kann verða givið, verður tikin.

Viðvíkjandi galdandi lóggávu er at viðmerkja, at tær atfinningar, ið hava verið móti hesari í stóran mun viðvíkja reglunum um fornøvn. Funnist hefur serliga verið at, at það t.d. ikki er heimild til at gera undantak frá regluni um, at fornøvn skulu vera í samljóði við málreglurnar.

Tær broytingar, sum eru í uppskotinum, eru serliga hesar:

1. Alment kann sigast, at lógaruppskotið er býtt nakað øðrvísi upp. T.d. eru tær ásetingar, sum í galdandi lóg eru av almennum slag, og sum eru nevndar fleiristaðni í galdandi lóg, nú eru savnaðar í 1. kapitli.
2. Skrásetingarmyndugleikin verður allýstur.
3. Ásetingarnar viðvíkjandi fornøvnum eru broyttar, soleiðis at heimild verður til at gera undantak í sambandi við uppkalling. Í hvønn mun undantak kann verða loyvt, veldst um, hvat av teimum uppskotnu stk. 4 í § 2 verður valt.
4. Heimild verður til, at ættleidd kunnu taka upprunaliga fornnavnið/fornøvnini aftur ella aftrat navninum.
5. Reglur um broyting av millumnavni verða settar í lógaruppskotið.
6. Gjørt verður greitt, at hjúnafelegi hefur heimild til at nýta egið eftirnavn sum millumnavn, um viðkomandi hefur tikið ættarnavnið hjá hinum hjúnafelegnum sum giftunavn.
7. Ásetingin um, nær navn eftir bústaði er vart, verður gjørd greiðari.
8. Reglur um gjald verða settar beinleiðis í uppskotið.
9. Reglur um navnaprógv til fólk, ið ikki er skrásett her á landi, verða settar beinleiðis í uppskotið.
10. Reglurnar um navnanevndina og navnalistan verða gjørdar greiðari.

11. Viðmerkingarnar til tær einstöku greinarnar eru sum heild viðgjörðar meira nágreiniliga.

Avleiðingarnar av uppskotinum

Uppskotið hefur ongar fíggjarligar ella umsitingarligar avleiðingar fyri kommunurnar.

Viðvíkjandi landsumsitingini er at viðmerkja, at við tað at møguleiki verður fyri – eftir umsókn til navnanevndina – at gera undantak frá vanligu regluni viðvíkjandi fornøvnum, kemur arbeiðið í navnanevndini at økjast og harvið eisini at hava nakað av meirkostnað við sær. Við tað at fleiri fáa møguleika fyri at søkja til navnanevndina, verða samstundis fleiri, ið fáa møguleika til at kæra avgerðir navnanevndarinnar til landsstýrismannin. Umframt hetta hefur uppskotið ongar beinleiðis fíggjarligar ella fyrisitingarligar avleiðingar við sær fyri landið.

Viðvíkjandi vinnuni, umhvørvinum, serstökum økjum í landinum og ávísam samfelagsbólkkum er at viðmerkja, at uppskotið ongar avleiðingar hefur við sær.

Eingir millumtjóðasáttmálar eru á økinum, ið lógaruppskotið fevnir um, og sum heimastýrið hefur skyldu at fylgja.

	Fyri landið/landsmyndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss/øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar/felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggjarligar/búskaparligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Umsitingarligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar				(Nei)	

7.2. Viðmerkingar til tær einstøku greinarnar

7.2.1. Til kapittul I:

Við tað at nógvar av ásetingunum samsvara við ásetingarnar í galdandi lóg, eru nakrar av “gomlu“ viðmerkingunum eisini tiknar við her, sbr. annars s. 318 - 322 í løgtingstíðindi frá 1991.

Kapittul I

Nøvn og navnagáva

Til § 1.

Í kapitli 1 eru almenn krøv í sambandi við nøvn og navnagávu savnað. Ásetingarnar eru sostatt galdandi bæði fyri for-, millum- og eftirnøvn.

Til stk. 1.

Ásetingin í stk. 1 er nýggj, men hevur annars støði í § 1, stk. 1 í galdandi lóg.

Sambært stk. 1 eru tveir javnsettir mátar at fáa navn eftir. Annar er við dópi, t.e. sjálv dópsgerðin (skírningin), og hin er við at boða navnið til skrásetingarmyndugleikan, t.e. sjálv innføringin í kirkjubókina, sbr. stk. 3.

Til stk. 2.

Stk. 2 er ein umorðað samanskiving av § 1, stk. 2, 1. pkt., § 4, stk. 1, 1. og 2. pkt. og § 6, stk. 1 í galdandi lóg. Orsøkin til samanskivingina er, at á henda hátt fæst eitt betri yvirlit.

Ásetingin er umorðað soleiðis, at hon er galdandi fyri øll nøvn. Umframt talið av fornøvnum verður staðiliga ásett, at eingin má hava fleiri enn eitt millumnavn og eitt eftirnavn.

Forboðið móti at binda nøvn hvørt at øðrum við bindistriku er orðað alment og galdandi fyri øll nøvn.

Umframt at bindistrika vanligi ikki verður nýtt í máli okkara, byrgir ásetingin eisini fyri einum øðrum trupulleika, ið vit t.d. síggja í Danmark. Trupulleikin er, at við tað at alt fleiri hjún varðveita sítt egna eftirnavn, geva alt fleiri foreldur børnum sínum hvørt sítt eftirnavn bundið við bindistriku, og í seinna enda kann næsta ættarlið sostatt koma at hava eitt ella tvey tvey fornøvn, tvey millumnøvn og tvey eftirnøvn.

Til stk. 3.

1. pkt er ein umorðing av § 2, stk. 1 í galdandi lóg.

Foreldur ella tann, ið hevur foreldramyndugleikan, hevur skyldu og rætt til at geva barninum navn við teimum avmarkingum, ið eru í lógaruppskotinum.

Eins og í galdandi lóg er freistin fyri, nær barnið skal hava fingið navn, sett til 6 mánaðir, og sambært § 23 verður tann, ið brýtur ásetingina revsaður við bót.

Stk. 3, 2. pkt. er einans tikin við sum ein hent upplýsing, soleiðis at vart verður gjørt við, hvør rætti lógligi skrásetingarmyndugleikin er, við tað at hesin skrásetingarmyndugleiki gongur aftur fleiristaðni í lógini. Nøvn verða annars framhaldandi skrásett í kirkjubók.

Til stk. 4.

Ásetingin er nýggj og er tikin við av praktiskum orsökum. Longu í innganginum verður sostatt gjørt vart við, at talan er um tvær ymiskar mannagongdir, tá ið navn skal verða broytt. Hetta er annaðhvørt við fráboðan ella við loyvi frá landsstýrismanninum.

Hvør ítøkilig mannagongdin og treytirnar eru, verður annars ásett í kapitli I, II og III viðvíkjandi for-, millum- og eftirnøvnnum.

7.2.2. Til kapittul II:

Kapittul II

Fornavn

Innihaldsligu krøvini til fornøvn eru savnað í kapitli 2. Her eru m.a. ásetingar um málfrøðilig krøv til nøvnini, undantøk og ásetingarnar um mannagongdir og krøv í sambandi við broyting av fornøvnnum.

Til § 2.

Til stk. 1

Orðingin er einsljóðandi við § 1, stk. 2, 2. pkt. í galdandi lóg.

Í sambandi við spurningin um navn av røttum er fornavn, hevur tað m.a. týdning, um navnið er vart sum eftirnavn.

At navnið ikki má verða til ampa, er m.a. tað, at genta ikki má fáa dreingjanavn ella øvut, ella at navn, sum kann hava við sær, at barnið verður argað, ikki kann loyvast.

Við tað at navnanevndin tekur avgerð í málum, tá fornavn ikki er á listanum sambært § 21, verður tað eisini navnanevndin, ið fer at taka støðu til, um navn av røttum er eitt fornavn ella um navnið er til ampa fyri viðkomandi.

Til stk. 2.

Orðingin er einsljóðandi við § 1, stk. 3, 1. pkt. í galdandi lóg. Ásetingarnar um, at navnið skal vera í samljóði við málreglurnar, sipar m.a. til, at navnið skal kunna bendast, stavsetast og sigast á føroyskum. Við tað at mett verður, at tað ikki ber til at áseta alment, nær nøvn eru í samsvari við málreglurnar, er orðingin" í samljóði við" meira hóskandi. Henda orðing gevur samstundis navnanevndini eitt ávíst rásarúm, tá ið avgerð skal takast sambært stk. 3 og 4.

Til stk. 3.

Her verður staðiliga ásett, at navnanevndin tekur stöðu til, um sakligu krøvini til navnið eru lokin. Fornøvn, sum ikki eru á navnalistanum, kunnu sostatt einans loyvast eftir umsókn til navnanevndina, men við tað at navnalistin bert er leiðbeinandi, verður samstundis gjørt vart við, at eisini onnur/nýggj nøvn kunnu koma á listan.

Navnalistin, sum navnanevndin ger sambært § 21, er bindandi fyri sóknarprestin soleiðis, at er eitt navn ikki á listanum, mugu foreldrini ella tann, sum hevur foreldramyndugleikan, leggja málið fyri navnanevndina, áðrenn navnið kann verða givið.

Borgarin hevur sostatt einans krav um at fáa navn, ið frammanundan er á navnalistanum, ella sum navnanevndin hevur givið loyvi til, og skal skrásetingin verða samsvarandi hesum.

Til stk. 4.

Undantaksreglan í stk. 4 er nýggj. Her verður m.a. hugsað um uppkalling í ættini og onnur føri, har vanligt er at kalla upp. Dømi um hetta er uppkalling av nærskyldum ella vinfólki í sambandi við deyða orsakað av sjúku ella vanlukku.

Við tað at nevndin ikki hevur verið heilt samd um, hvussu víðfevnt undantakið skal orðast, eru fyribils tvær útgávur av stk. 4.

Sambært 1. pkt. ber til at gera undantak frá ásetingini um, at eingin má hava fleiri enn tvey fornøvn. Ásetingin í § 2, stk. 1 um, at navnið ikki má verða fólki til ampa, skal tó altíð havast í huga í hesum sambandi. Hetta merkir m.a., at hóast nøvnini hvørt sær ikki kunnu sigast at verða til ampa, so kann stórt tal av nøvnum koma undir ásetingina.

Sambært 2. pkt. kann eisini gerast undantak frá málreglunum.

Í fyrra uppskotinum til stk. 4 verður harumframt sum 3. pkt. ásett, at undantak sambært 1. og 2. pkt. bert kann verða gjørt, um navnið ikki finst í føroyskum sniði.

Har 3. pkt. eisini er við, er ásetingin ikki ætlað at vera serliga víðfevnd. T.d. kann navnið Leif ikki loyvast, tí Leivur er rætta føroyska sniðið. Heldur ikki kann Christian kallast upp bókstavarætt, við tað at rætti stavsetingarhátturin er Kristian, og Finn kann ikki loyvast, tí Finnur er rætta føroyska sniðið.

Í seinna uppskotinum til stk. 4 snýr tað seg um eina víðari heimild fyri undantaki, soleiðis at t.d. ein omma kann verða kallað upp, uttan mun til um navn hennara finst í føroyskum sniði frammanundan, uttan mun til hvussu nógv fornøvn eru og uttan at navnið skal vera í samljóði við málreglurnar.

Á henda hátt kann ein abbi, sum eitur Óla Hans Kristian kallast upp við øllum nøvnunum, og abbin, ið nevnist Hans Kristian Adwan ella trý onnur nøvn, ið øll eru fremmand, kann somuleiðis kallast upp við øllum nøvnunum.

Ásetingin hevur við sær, at í staðin fyri t.d. at sýta at kallað verður upp við navni, ið ikki finst í føroyskum sniði frammanundan, so kann navnið loyvast eftir umsókn.

Allar umsóknir eftir stk. 4 verða viðgjørðar av navnanevndini soleiðis, at nevndin kann vegleiða umsøkjaran um málreglur, navnasið o.a.

Í báðum førunum verður tað eisini upp til navnanevndina at gera av, um navnið ella nøvnini, ið undantaksloyvi verður givið til, skulu koma á navnalistan, sbr. § 21.

Møguleikin fyri undantaki er einans ætlaður at verða galdandi í sambandi við, at barn fær navn. Ásetingin er sostatt ikki galdandi, tá talan er um seinni navnabroytingar.

Til § 3.

Til stk. 1.

Umframt at ásetingin um, at útlendingur kann fáa navn sítt umskift við føroyskt navn, tá ið hann hevur búð í Føroyum í 5 ár ella meira, er strikað, er stk. 1 einsljóðandi við § 3, stk. 1, 1. og 2. pkt. í galdandi lóg.

Sambært stk. 1 nýtast útlendingar, búsitandi í Føroyum, ikki longur at bíða í 5 ár fyri at broyta fornavn sítt til føroyskt, men teir verða javnsettir við øll onnur, sum ætla at broyta fornavn. Navnið, ið broytt verður til, skal sambært § 2, stk. 2, framvegis vera í samljóði við føroyskar málreglur, og broytingin kann boðast skrásetingarmyndugleikanum, sbr. § 1, stk. 3. Stendur fráboðaða navnið ikki á navnalistanum, verður tað navnanevndin, sum skal gera av, um navnið kann loyvast.

Viðvíkjandi navngávu hjá fólki úr øðrum landi verður víst til § 25, stk. 3.

Eins og eftir galdandi reglum skal tað bera til at broyta fornavn (skriviháttin), at fáa sær annað fornavn ella at fáa sær nýtt aftrat, ella um ein hevur fleiri fornøvn at strika eitt ella fleiri teirra.

Hóast lógin vísir, hvør rætti skrásetingarmyndugleikin er, kann sóknarprestur á staðnum taka ímóti fráboðanum um navnabroyting, men hann skal síðani senda tær til avvarðandi skrásetingarstað, sbr. § 19.

Til stk. 2.

Ásetingin stavar frá § 3, stk. 1, 4. pkt. í galdandi lóg.

Við loyvi frá landsstýrismanninum verður sipað til navnaprógv, ið gjald verður latið fyri sambært reglunum í kapitli V.

Til stk. 3.

1. pkt. er einsljóðandi við § 3, stk. 3 í galdandi lóg.

2. pkt. er nýtt. Sambært hesum kann ættleitt barn við loyvi frá landsstýrismanninum taka upprunaliga navnið aftur ella aftrat navninum.

Orsökkin til broytingina er m.a. at á henda hátt kann eitt ættleitt barn varðveita upprunaliga navnið og verða kallað upp eftir t.d. einari ommu ella einum abba við tveimum nøvnum soleiðis, at tað fær trý fornøvn tilsamans. Ein, sum er ættleiddur, kann eisini taka upprunaliga navnið aftur ella aftrat navninum, og í tílikum føri hevur tað ongan týdning, um viðkomandi hevði eitt ella fleiri fornøvn frammanundan.

Til stk. 4.

Viðvíkjandi sakligu krøvunum til navnið verður í 1. pkt. víst til § 1 og § 2, stk. 1-3. Sostatt eru vanligu krøvini til fornøvn galdandi, tá ið navn verður broytt.

Navnabroyting í sambandi við ættleiðing verður í 2. pkt. javnsett við vanliga navngávu. Hetta merkir, at upprunastøðið framvegis er, at navnið skal verða í samljóði við føroyskar málreglur, men undantaksreglan í § 2, stk. 4, er tó eisini galdandi. Snýr tað seg um fólk úr øðrum landi, er eisini § 25, stk. 3 galdandi.

7.2.3. Til kapittul III:

Kapittul III

Millumnøvn

Til § 4.

Til stk. 1.

Ásetingin er um millumnavn í sambandi við navngávu og er einsljóðandi við § 4, stk. 1. 3. pkt. í galdandi lóg.

Til stk. 2.

Ásetingin er einsljóðandi við § 4, stk. 3 í galdandi lóg.

Serligt tilknýti til eitt millumnavn er t.d., tá ið systkin ella sjúkfaðir ella –móðir umsøkjarans bera navnið sum millumnavn.

Millumnavn, sum upprunaliga er fingið eftir reglunum í § 7, stk. 2 kann ikki latast víðari – hvørki sum millumnavn ella eftirnavn – við tað at tað er -son ella –dóttureftirnavn, sbr. eisini viðmerkingarnar til § 7.

Til § 5.

Við tað at rætturin til at geva navn sum millumnavn og rætturin til at fáa sær ella broyta millumnavn m.a. er treytaður av, at ein kann fáa viðkomandi navn sum eftirnavn, eru innihaldsligu krøvini til millumnøvn tey somu sum til eftirnøvn.

Við tað at galdandi lóg onga mannagongd ásetir viðvíkjandi broyting av millumnavni (striking av millumnavni og broyting í sambandi við ættleiðing undantikið), hava reglurnar um broyting av eftirnavni verið nýttar í praksis. Ásetingarnar í stk. 1 og 2 eru sostatt nýggjar.

Til stk. 1.

Ynskir ein at fáa sær millumnavn ella broyta verandi millumnavn, og navnið er eitt av teimum, ið nevnd eru í §§ 7-8 og § 11, nr. 1, kann hetta altíð verða gjørt við fráboðan til skrásetingarmyndugleikan. Viðvíkjandi nøvnunum, ið nevnd eru í §§ 7-8, er skipanin tann sama sum við broyting av eftirnøvnnum, men millumnavn kann harumframt við fráboðan verða broytt til navn, ið er nevnt í § 11, nr. 1.

Til stk. 2.

Mannagongdin í stk. 2 verður t.d. nýtt, um ein ikki hevur tilknýti til navnið, um tað er nýggjort navn ella um aðrar serligar orsøkir eru, sbr. viðmerkingarnar til § 10 og § 11, nr. 2 og 3.

Ein kann eisini við loyvi frá landsstýrismanninum fáa sær ella broyta verandi millumnavn til eitt av nøvnunum, ið nevnd eru í § 11, nr. 2-4. Hetta er ættarnavnið hjá fosturfaðir ella fosturmóður, um fosturfaðir ella fosturmóðir gevur loyvi til tað, og ættarnavn, sum umsøkjari hevur serstakt samband við.

Til stk. 3.

Ásetingin er ein umorðing av § 5 í galdandi lóg.

Til stk. 4.

Ásetingin, sum er ein umorðing av § 4, stk. 4, í galdandi lóg, er av hóskaðorsøkum sett í § 5, við tað at § 5 viðvíkur broytingum o.ø.

7.2.4. Til kapittul IV:

Kapittul IV

Eftirnøvn

Til § 6.

Ásetingin í § 6 er tikin við av gagnligum orsøkum, við tað at føroysk navnalóggáva byggir á tvær skipanir viðvíkjandi eftirnøvnnum, og í stk. 1 verður gjørt greitt, at munur er á hesum eftirnøvnnum.

Onnur skipanin viðvíkur føstum eftirnøvnnum, vanliga nevnd ættarnøvn, og hin viðvíkur –sonar/–dóttureftirnøvnnum – á frøðimáli nevnd patronymir og metronymir.

Í stk. 2 verður greitt frá avgerandi muninum á –sonar/–dóttureftirnøvnnum og ættarnøvnnum, við tað at ættarnøvnini kunnu latast víðari, meðan patronymir og metronymir ikki kunnu latast víðari, hvørki til eftirkomarar ella hjúnafelaga, og uttan mun til um navnið verður givið sum millumnavn ella eftirnavn.

Til § 7.

Orðingin er ein umorðing av § 6 í galdandi lóg.

Greinin viðvíkur reglunum um, hvørji eftirnøvn kunnu gevast barni við navnagávu. Foreldrini, ella tann, ið hevur foreldramyndugleikan, kunnu sostatt velja, um barnið skal fáa ættarnavnið hjá faðir ella móður ella navn faðirs ella móður í hvørstfalli við –son ella –dóttir aftrat.

Reglurnar um eftirnavnið hjá barninum eru tær somu fyri børn fødd í hjúnalagi sum fyri børn uttan fyri hjúnalag, treytað av at faðirskapur er staðfestur.

Til stk. 1.

Eftirnavnið, sum foreldrini kunnu velja at geva barninum eftir stk. 1, nr. 1, er tað ættarnavnið, sum foreldrini bóru, ella annað av foreldrnum bar, tá ið barnið varð føtt.

Foreldrini kunnu í staðin fyri at geva barninum tað ættarnavnið, sum tey bóru, tá ið barnið varð føtt, eftir stk. 1, nr. 2 geva barninum tað ættarnavnið, tey seinast hava borið, treytað av at hetta ættarnavnið ikki er fingið við giftu.

Til stk. 2.

Her verður ásett, at barninum kann verða givið eftirnavn, sum er navn faðirs ella móður við –son ella –dóttir aftrat. Hesi nøvnini eru ikki at rokna sum ættarnøvn eftir lógaruppskotinum, og tey, sum hava fingið tílík eftirnøvn eftir reglunum í hesum lógaruppskoti, kunnu ikki geva teirra børnum ella hjúnafelaga hetta eftirnavnið eftir stk. 1 í hesi grein ella eftir §§ 4, 5, og 13 í uppskotinum, sbr. eisini viðmerkingarnar til § 6.

Er navn faðirs ella móður ikki í samljóði við málreglurnar, kann tann, ið ynskir at fáa sær faðirs- ella móðurnavn í hvørstfalli við –son ella –dóttir aftrat, føroyska sítt faðirs- ella móðurnavn.

Til § 8.

Orðingin er einsljóðandi við § 8 í galdandi lóg.

Eftir reglunum í nr. 1 í hesi greinini í uppskotinum kann eftirnavn verða broytt til eitt nýtt ættarnavn ella til eitt annað eftirnavn við fráboðan, hóast onnur longu hava tað sum ættarnavn, og tað er vart, og hóast tann, ið vil broyta sítt navn til tað navnið, einki familjutilknýti hevur til tey, ið longu bera navnið ella hava brúkt tað. Treytin er tá, at eftirnavnið, ið broytt verður til, er navn faðirs ella móður við –son ella –dóttir aftrat.

Eftir nr. 2-5 ber til at broyta sítt eftirnavn til eitt annað eftirnavn við fráboðan treytað av, at onnur hava borið ella bera navnið, og at tann, ið vil broyta sítt eftirnavn til hetta eftirnavnið, er soleiðis knýttur at teimum, ið bera ella hava borið navnið, sum nevnt í nr. 2-5.

Nr. 5 nevnir stjúkfaðir og stjúkmóður. Sambært føroysku orðabókini frá 1998 er stjúkfaðir maður, ið er giftur við móður at barni, sum hann ikki er faðir at, og stjúkmóðir er kona, gift við faðir at barni, sum hon ikki er móðir at.

Til § 9.

Orðingin er ein umorðing av § 9 í galdandi lóg.

Til § 10

Til stk. 1 og 2.

Her verður ásett, at tá ið ættarnavn verður givið við loyvi frá landsstýrismanninum, er tað við navnaprógvi. Ásetingin er annars innihaldsliga í samsvari við § 11, stk. 1 í galdandi lóg.

Til stk. 3.

Í innganginum er ásetingin orðað av nýggjum í mun til galdandi lóg, soleiðis at tað verður greiðari, at í teimum í nr. 1-8 nevndu førum kann loyvi ikki verða givið til navnið.

Ad nr. 3.

Í sambandi við metingina um nøvn líkjast so nógv nøvnum í nr. 1 og 2, at tey lætt verða blandað, eigur stóði at verða tikið í hesum viðurskiftum:

- d) Hvussu nøvnini verða stavsett,
- e) hvussu nøvnini verða framborin og
- f) hvønn uppruna og týdning nøvnini hava.

Ein samlað meting eigur at verða gjørd av a) – c) omanfyri, men størstur dentur eigur at verða lagdur á a) og b). Hetta merkir vanliga, at um so er, at nøvnini líkjast so nógv í stavingarhátti ella í framburði, at tey lætt verða blandað, eigur loyvi ikki at verða givið til navnið.

Uppruni ella týdningurin á nøvnunum sambært c) kann verða viðkomandi í serligum føri. Tað kann t.d. vera, um søkt verður um eitt føroyskt staðarnavn, tá ið danskt navn, ið líkist nógv annaðhvørt í stavingarhátti ella í framburði, er á listanum yvir vard nøvn, men danska navnið ikki hevur sama týdning ella uppruna sum føroyska navnið. Í tílíkum føri eigur tað ikki at verða avgerandi, um navnið – á føroyskum ella á donskum – líkist so nógv í stavingarhátti ella í framburði, at tey lætt verða blandað.

Hinvegin eigur tað, at nøvn, sum á donskum og føroyskum hava sama uppruna ella týdning, men sum verða stavsett og/ella framborin ymiskt, ikki at hava við sær, at navnið ikki kann loyvast.

Við tað at nøvn málsliga eru ymisk, tá ið fyrisetingarnar eru ymiskar, eigur sama navn at verða loyvt við ymiskum fyrisetingum, hóast tey tá minna nógv um hvørt annað

Ad nr. 4.

Í mun til galdandi lóg er orðið “samljóði” sett í staðin fyri “samsvari”. Viðvíkjandi tulkingini av “samljóði” verður víst til viðmerkingarnar til § 2, stk. 2.

Ad nr.5.

Her er gjørd tann broyting í mun til galdandi lóg, at orðið “oyggj” er sett inn og orðið “býlingi” er strikað.

Flestøll nøvn á oyggjum eru annars vard sambært galdandi navnarætti. Men við tað at einstøk oyggjanøvn einans eru á listanum yvir vard nøvn á donskum, eigur hetta forboð at verða sett beinleiðis í lógini.

Orðið “býlingi” hevur elvt til stórar trupulleikar í sambandi við viðgerð av umsókn um navnabroyting, við tað at ikki altíð kann sigast fyri vist, um talan er um býlings-, bústaðar- ella staðarnavn.

Sambært uppskotinum verður ikki skilt millum t.d. staðarnavn og býlingsnavn. Endamálið við broytingini er – umframt tað, at umsókn um býlingsnavn nú eftir umstøðunum kann komast á møti, – at undir málsviðgerðini slepst undan trupla skilnaðinum millum býlings- og staðarnøvn.

Við at strika ásetingina um býlingar verða býlingsnøvn sostatt javnsett við staðarnøvn. Hetta merkir, at hevur ein persónur fingið eitt býlingsnavn vart, er upprunastøðið, at eingin annar kann fáa sama navn.

Fyrimunurin við hesum verður sum nevnt, at støða ikki longur skal takast til, um tað er býlings- ella staðarnavn. Snýr tað seg hinvegin um bústaðar- ella húsanavn, kann viðkomandi somuleiðis fáa navnið, um hann kann skjálprógva tilknýti til bústað ella hús við sama navni, sbr. § 12, stk. 4 í galdandi lóg.

Ad nr. 6.

Her verður m.a. hugsað um skráseting hjá Skráseting Føroya.

Til § 11.

§ 11 er ein umorðing av § 13 í galdandi lóg. Tó er greinin broytt nakað, við tað at stk. 1, nr. 1 er víðkað til langommur og –abbar.

Til stk. 1, nr. 1.

Dømi eru um, at umsøkjarar ynskja at broyta eftirnavn til t.d. ættarnavnið hjá langommu ella langabba. Tí er tørvur á at víðka greinina, soleiðis at landsstýrismaðurin eisini kann játta umsókn um ættarnavnið hjá langommu og langabba.

Til stk. 1, nr. 2.

Er tað so, at barn verður fostrað av hjúnafeløgum, ið bæði hava sama ættarnavn, mugu bæði geva loyvi til navnabroytingina. Er barnið yvir 12 ár, krevst samtykki frá barninum, og er tað

undir lógaldur, krevst eisini samtykki frá foreldrunum ella tí, ið hevur foreldramyndugleikan, sbr. § 18.

Til stk. 1, nr. 3.

Sum dømi um, nær ein hevur serstakt samband við ávíst ættarnavn, kann verða nevnt:

- a) navnahevd,
- b) listanavn, dulnevni
- c) ættarnavn hjá deyðum stjúkforeldrum, um umsøkjari annars hevði havt rætt til navnið sambært lógini,
- d) ættarnavn hjá deyðum hjúnafelaga, um umsøkjari annars hevði havt rætt til navnið sambært lógini,
- e) annað.

Ad a. Víst verður til rundskriv Løgmannsskrivstovunnar, dagfest 19. juni 2000, viðvíkjandi mannagongd í sambandi við umsókn um navnabroyting við heimild í § 13, nr. 4 í galdandi navnalóg (navnahevd).

Ad d. Í tílíkum føri kann viðkomandi einans fáa navnið sum giftunavn.

Ad e. Hetta kann t.d. vera ein broyting í stavingarhátti, tá ið “nýggja” navnið er vart frammanundan. Eisini kann hugsast, at persónur ynskir at taka eitt giftunavn, sum viðkomandi fyrr hevur borið, aftur, og tá kann tað verða gjørt við navnaprógv, men einans sum giftunavn.

Til stk. 1, nr. 4.

Tað at rætta stavingarháttin er ikki tað sama sum t.d. at umseta útlendsk nøvn ella nøvn við útleddskum sniði. Sípað verður einans til sjálvan stavingarháttin har t.d. bókstavurin c verður rættaður til k ella z til s. Hetta merkir t.d. ikki, at Jacobsen kann verða broytt til Jákupsson ella Olsen til Ólavsson, men Jacobsen kann hinvegin verða broytt til Jakobsen.

Til stk. 2.

Av tí at –sonar/ –dótturnøvn, ið eru givin eftir reglunum í hesum lógaruppskoti, kunnu koma í stríð við ættarnøvn, ið enda við –son ella –dóttir, og sum eru vard, verður staðiliga ásett, at tað er loyvt at nevntast –son ella –dóttir faðirs ella móður, hóast navnið er vart.

Til stk. 3.

Sambært ásetingini skulu bústaðarnøvn framvegis vera vard á sama hátt sum øll onnur vard nøvn. Tað stendur tó ikki einum og hvørjum frítt at fáa sær viðkomandi bústaðarnavn, men einans tey, ið kunnu skjalprógva tilknýti til sama navn, kunnu eisini fáa loyvi til at bera navnið.

Stk. 1-2 eru er ein umorðing av § 12, stk. 1 og 2 í galdandi lóg.

7.2.5. Til kapittul V:

Kapittul V

Millum- og eftirnavn í sambandi við giftu

Til § 13.

Orðingin í stk. 1 og 2 er nærum einsljóðandi við § 10 í galdandi lóg. Tó er viðmerkt, at tað er eitt krav, at tá annar hjúnafelegin tekur ættarnavnið hjá hinum sum giftunavn, skal samtykki fáast frá hinum hjúnafelegnum.

Vilja hjúnafelegar hava sama eftirnavn krevst, at annar teirra frammanundan ella undir hjúnafeleginum boðar vígslumyndugleikanum frá, at hann tekur ættarnavnið hjá hinum. Hjúnafelegi kann bert taka ættarnavnið hjá hinum, ikki tað eftirnavnið, hin hjúnafelegin hevur fingið eftir § 7, stk. 2 í lógaruppskotinum ella eftir § 8, nr. 1.

Reglurnar geva hjúnafelegnum bert rætt til at taka ættarnavnið hjá hinum sum eitt eftirnavn, ið er fingið við giftu. Tað hevur við sær, at hjúnafelegin í nýggjum hjúnafelegi ikki kann geva navnið víðari til ein annan hjúnafelegi ella børn í nýggjum hjúnafelegi.

Til stk. 3.

Ásetingin er nýggj, men staðfestir einans ta mannagongd, sum longu er í sambandi við, at hjúnafelegar taka egið eftirnavn sum millumnavn í sambandi við giftu.

Sambært regluni kann viðkomandi nýta egið eftirnavn sum millumnavn, men viðkomandi kann ikki formliga fáa egið eftirnavn sum millumnavn, t.d. við navnaprógv, við tað at navnið hjá skrásetingarmyndugleikanum frammanundan er skrásett sum eftirnavnið hjá viðkomandi.

7.2.6. Til kapittul VI:

Kapittul VI

Gjald fyri navnaprógv o.a.

Til § 14.

Ásetingarnar um gjald o.a. fyri navnaprógv í § 14 og 15 eru einsljóðandi við ásetingarnar í § 1 og § 2, stk. 1 í kunngerð nr. 18 frá 21. januar 1993 um gjald fyri navnaprógv v.m. við seinni broyting.

Grundgevingin fyri hesum er m.a., at á henda hátt fæst vissa fyri, at heimild er fyri at krevja viðkomandi upphædd - uttan mun til, um ítøkiliga lutfallið millum útreiðslurnar og inntøkurnar í sambandi við gjald fyri navnaprógv er í lagi.

Til § 16.

Til stk. 1.

Ásetingin í stk. 1 er einsljóðandi við § 3, 1. pkt í kunngerð nr. 18 frá 21. januar 1993 um gjald fyri navnaprógv v.m. við seinni broyting. Mett verður, at ásetingin sum ein natúrligur partur av navnalóggávuni ikki eigur at standa í kunngerð, men beinleiðis í sjálvari lógini.

Til stk. 2.

Ásetingin er tikin við av praktiskum orsøkum. Tørvur er á einari heimild til, at navnabroyting, ið kann loyvast við fráboðan – annaðhvørt til sóknarprestin ella vígslumyndugleikan – eisini kann gerast við navnaprógv í sambandi við, at navn verður broytt við heimild í § 5, stk. 2 og §§ 10 og 11.

Til stk. 3.

Eru broytingar, sum vanliga kunnu verða gjørdar við fráboðan til sóknarprest uttan gjald, verður ásett, at hóast broytingin í ítøkiliga førinum verður gjørd við navnaprógv, orsakað av at viðkomandi ikki er skrásettur í Føroyum, verður einki gjald latið fyri navnaprógv.

Fólk, sum ikki eru skrásett í kirkjubók í Føroyum, eru t.d. tey, ið flyta til landið. Tey eru ikki fødd í Føroyum og tískil heldur ikki skrásett hjá skrásetingarmyndugleikanum.

7.2.7. Til kapittul VII:

Kapittul VII

Fráboðanir og umsóknir

Til § 18.

Ásetingin er einsljóðandi við § 14 í galdandi lóg.

Til § 19.

Ásetingin er nýggj. Av praktiskum orsøkum verður ásett, at avvarðandi myndugleikar skulu hava fráboðan um navnabroytingar. Tað eru bæði navnabroytingar við fráboðan til sóknarprest og tær, ið verða gjørdar við navnaprógv frá landsstýrismanninum.

Viðkomandi myndugleikar, ið skulu hava fráboðan, eru sóknarprestur á skrásetingarstaðnum, fútin, landsfólkayvirlitið, avvarðandi kommunala fólkayvirlit og navnanevndin.

6.2.8. Til kapittul VIII:

Kapittul VIII

Navnanevnd o.a.

Til § 20.

Greinin er ein umorðing og útgreining av § 15, stk. 1 í galdandi lóg.

Til § 21.

Greinin er ein umorðing og útgreining av § 15, stk. 2 - 4 í galdandi lóg.

Til stk. 1.

Ásett verður staðiliga, at navnalistin er leiðbeinandi. Í hesum liggur m.a., at nøvn eftir umstøðunum kunnu verða loyvð, men at tey ikki neyðturviliga skulu koma við á navnalistan.

Við tað at navnalistin javnan skal verða endurskoðaður, hevur tað m.a. við sær, at nøvn kunnu koma aftrat, umframt at nøvn kunnu verða tikin av listanum, um navnanevndin metir, at navnið ikki framhaldandi eigur at standa á listanum.

Til stk. 2.

Tað er navnanevndin, sum ger av, um eitt navn, sum ikki er á navnalistanum, kann loyvast og/ella skal koma á navnalistan, t.e. at allir spurningar hesum viðvíkjandi verða lagdir fyri nevndina at gera av.

Til stk. 3.

Formliga eru ongar avmarkingar í heimildum/metingum í sambandi við viðgerðina av móguligum kærnum, sum sendar verða landsstýrismanninum. Vanliga hevur landsstýrismaðurin tó verið afturhaldandi, tá ið tað snýr seg um málsligu metingar navnanevndarinnar, og umorðingin av greinini er ikki ætlað at broyta nakað hesum viðvíkjandi.

Til § 22.

Greinin er ein umorðing og útgreining av § 15, stk. 5 í galdandi lóg.

7.2.9. Til kapittul IX:

Kapittul IX

Brot ímóti lógini og revsing

Til § 23.

Ásetingin er ein umorðing av § 16 í galdandi lóg.

Ásetingarnar í greinini viðvíkja bæði for-, millum- og eftirnøvnnum.

7.2.10. Til kapittul X:

Kapittul X

Ymiskar fyriskipanir

Til § 24.

Ásetingin er ein umorðing av § 17 í galdandi lóg.

Ásetingin er ætlað at geva landsstýrismanninum heimild til í kunngerð at áseta nærri reglur innan ymisku økini í lógini. Talan kann t.d. verða um, hvussu navnaprógv skulu verða gjørd, nágreiniligari reglur viðvíkjandi avgreiðsluni av navnabroytingum og treytum í hesum sambandi og útfylling/nágreining av lógarásetingunum annars.

Til § 25.

Ásetingarnar í stk. 1 og 2 samsvara við § 18 í galdandi lóg.

Til stk. 3.

Við tað at tað skal verða greitt, at tað eru foreldur, ið koma úr øðrum landi, ið kunnu fáa undantaksloyvi, tá ið barn teirra skal navngevast, er orðingin broytt í mun til § 1, stk. 4, í galdandi lóg.

Tá ið umsókn eftir stk. 3 skal viðgerast, og tað skal verða komið fram til, um tað er fólk úr øðrum landi, skal ein ítøkilig meting gerast í hvørjum einstøkum føri, har tilknýtið hjá viðkomandi til eitt annað land hevur avgerandi týðning. M.a. av praktiskum orsøkum eigur krav tó ikki at verða sett um, at viðkomandi einans hevur fyribilsupphald her á landi fyri at koma undir ásetingina. Tó skal skjalprógv veitast fyri, at tað er fólk úr øðrum landi.

Fyri at tað ikki skal verða tilvildarligt, hvørji nøvn verða givin eftir stk. 3, skulu umsøkjarnir eisini veita prógv fyri navninum frá einum viðkomandi myndugleika, áðrenn umsóknin verður viðgjørd. Á henda hátt kann vissa fáast fyri, at t.d. danir fáa loyvi til nøvn, ið kunnu gevast í Danmark, og bretar fáa loyvi til nøvn, ið kunnu gevast í Bretlandi, uttan at tað samstundis verður frítt, hvørji nøvn við loyvi verða veitt viðkomandi fólki.

Fólk, sum kemur undir ásetingina, skal kunna vísa á viðurskifti, sum gera, at tað er av stórum týdningi fyri barnið, at tað fær navn í samsvari við navnasiðin í upprunalandi teirra.

Ásetingin í stk. 3 er bæði galdandi fyri for-, millum- og eftirnøvn, men er ikki galdandi í sambandi við navnbroytingar.

Sambært stk. 3 gevur landsstýrismaðurin einans loyvi til, at ávíst navn verður givið ella fráboðað skrásetingarmyndugleikanum, t.e. at navnaprógv verður ikki givið.

7.2.11. Til kapittul XI:

Kapittul XI

Gildiskoma og skiftisreglur

§ 26

Við tað at ásetingarnar í kunngerð nr. 18 frá 21. januar 1993 um gjald fyri navnaprógv v.m. við seinni broyting nú eru í sjálvari lógini, fer nevnda kunngerð úr gildi saman við "gomlu" heimildarlógini.

§ 27

Ásetingin er nýggj.

Fyri at tað skal verða greitt, at sitandi navnanevnd, sum er vald á sumri 1998, skal halda fram við arbeiði sínum, eisini eftir at nýggja lógin er komin í gildi, er ásett, at nevndin skal verða vald av nýggjum innan 31. desember 2003, soleiðis at nýggj nevnd kann taka við við ársbyrjan 2004.

8. Fylgiskjøl

Fylgiskjal 1: Listi yvir skrásting av fornøvnum á Landsfólkayvirlitinum

ANTAL 1 NAVN	20.628 pers
FYRSTI FØDDUR	04.09.1900
SEINASTI FØDDUR	26.04.2001
ANTAL 2 NØVN	19.347 pers
FYRSTI FØDDUR	17.10.1898
SEINASTI FØDDUR	24.03.2001
ANTAL 3 NØVN	5.405 pers
FYRSTI FØDDUR	01.08.1901
SEINASTI FØDDUR	07.03.2001
ANTAL 4 NØVN	894 pers
FYRSTI FØDDUR	06.10.1904
SEINASTI FØDDUR	18.03.1996
ANTAL 5 NØVN	112 pers
FYRSTI FØDDUR	13.08.1911
SEINASTI FØDDUR	17.09.1996
ANTAL 6 NØVN	19 pers
FYRSTI FØDDUR	28.02.1915
SEINASTI FØDDUR	05.03.1960
ANTAL 7 NØVN	1 pers
FYRSTI FØDDUR	10.10.1926
SEINASTI FØDDUR	10.10.1926

Listin er skrivaður 17. mai 2001. Vart verður gjørt við, at nakað av óvissu er knýtt at yvirlitinum. Orsøkin til tað er, at tað fleiri ferðir kemur fyri, at t.d. millumnøvn og fyrisetingar framman fyri millumnøvn eru skrásett í telduskipanini sum fornøvn, og tað hevur aftur tað við sær, at talið á nøvnum á listanum er nakað hægri, enn tað av røttum eigur at verða. Av somu orsøk eru eisini persónar, sum sambært yvirlitinum hava fleiri enn 2 fornøvn, hóast teir eru føddir eftir 1992, tá ið navnalógin kom í gildi.

Fylgiskjal 2: Ymisk hagtøl frá navnanevndini

Tey 10 mest nýttu konu- og mannfólkanøvnini í 1801

Konufólknøvn			Mannfólknøvn		
1. Anna	552	10,5%	1. Jógvan	406	7,7%
2. Katrin	292	5,6%	2. Jákup	262	5,0%
3. Marin	290	5,5%	3. Ólavur	203	3,9%
4. Elsupa	281	5,3%	4. Hanus	182	3,5%
5. Malan	238	4,5%	5. Jóannes	177	3,4%
6. Sunniva	194	3,7%	6. Páll	162	3,1%
7. Súsanna	182	3,5%	7. Pætur	131	2,5%
8. Maria l	39	2,6%	8. Dánjal	101	1,9%
9. Lísbita	132	2,5%	9. Mikkjal	88	1,7%
10. Suffía	110	2,1%	10. Tummas	84	1,6%

Við fólkateljingini í 1801 ber til at fáa tað fyrsta heildaryvirlitið yvir øll navngivin fólk í Føroyum. Tá var fólkatálið 5.265. Tey bóru til samans 5.942 nøvn. 2.624 kvinnur bóru 3.143 nøvn, við tað at 2.115 bóru einnevni, 499 tvínevni og 10 høvdu trínevni. 2.641 menn bóru 2.799 nøvn, við tað at 2485 bóru einnevni, 154 tvínevni og 2 trínevni.

Tey 10 mest nýttu eftirnøvnini 1. september 1992

-sen-efirnøvn			ikki -sen-efirnøvn		
1. Joensen	2763	5,9%	1. Djurhuus	538	1,1%
2. Hansen	2692	5,7%	2. Dam	401	0,9%
3. Jacobsen	2469	5,2%	3. Hammer	378	0,8%
4. Olsen	1973	4,2%	4. Hentze	304	0,6%
5. Poulsen	1572	3,3%	5. Midjord	279	0,6%
6. Petersen	1418	3,0%	6. Lamhauge	243	0,5%
7. Johannesen	1230	2,6%	7. Holm	230	0,5%
8. Nielsen	732	1,6%	8. Egholm	226	0,5%
9. Jensen	664	1,4%	9. Vang	225	0,5%
10. Danielsen	589	1,3%	10. Bech	223	0,5%

1. september 1992 vóru tað 2.046 ymisk eftirnøvn í Føroyum, sum 47.147 fólk bóru. 61,2% ella 28.849 fólk bóru eitt -sen-efirnøvn, 10 tey mest nýttu av hesum eftirnøvnum bóru 16.102 fólk ella 24,1%. Tey 10 vanligastu ikki-sen-efirnøvnini vórðu borin av 3.047 fólki, sum svarar til 6,5%.

Tey 10 mest nýttu konu- og mannfólkanøvnini síðan navnalógin kom í gildi 16. oktober 1992

Konufólkanøvn

1. Maria (45 + 60)	=	105	3,1%
2. Anna (40 + 2)	=	42	1,2%
3. Kristina (30 + 9)	=	39	1,1%
4. Rebekka (36 + 2)	=	38	1,1%
5. Jóhanna (25 + 7)	=	32	0,9%
6. Sára (26 + 1)	=	27	0,8%
7. Beinta	=	26	0,8%
7. Súsanna (20 + 6)	=	26	0,8%
8. Rannvá (24 + 1)	=	25	0,7%
9. Biritá	=	24	0,7%
10. Annika	=	23	0,7%

Mannfólkanøvn

1. Jákup (50 + 24)	=	74	2,2%
2. Jóhan(n) (48 + 16)	=	60	1,8%
3. Martin (22 + 20)	=	42	1,2%
4. Petur (21 + 18)	=	39	1,1%
5. Hans	=	36	1,1%
6. Pætur (33 + 2)	=	35	1,0%
6. Teitur (34 + 1)	=	35	1,0%
7. Fríði (22 + 10)	=	32	0,9%
8. Andrias (17 + 13)	=	30	0,9%
8. Jógvan	=	30	0,9%
8. Kristian (25 + 5)	=	30	0,9%
9. Rói	=	26	0,8%
9. Rúni	=	26	0,8%
10. Magnus	=	24	0,7%

Yvirlitið fevnir um doyp/navngivin børn í tíðarskeiðinum frá 16. oktober 1992, tá ið navnalógin kom í gildi, til árslok 1998. Tað samlaða barnatalið er 3.418, 1.733 dreingir og 1.685 gentur. Sambært lógini skal eingin hava fleiri enn tvey fornøvn. Tølini í klombrum eru fyri ávikavist fyrra og seinna navn.

**Tey 10 mest nýttu konu- og mannfólkanøvnini 1. januar 1994.
Tá búðu 45.349 fólk í Føroyum.**

Konufólkanøvn

1. Maria	1142	2,5%
2. Anna	976	2,2%
3. Jóhanna	731	1,6%
4. Sofía	612	1,4%
5. Elisabet	519	1,1%
6. Súsanna	478	1,1%
7. Kristina	448	1,0%
8. Katrina	343	0,8%
9. Katrin	280	0,6%
10. Elsa	259	0,6%

Mannfólkanøvn

1. Jákup	1089	2,4%
2. Hans	964	2,1%
3. Jógvan	898	2,0%
4. Petur	825	1,8%
5. Jóhan	781	1,7%
6. Martin	597	1,3%
7. Kristian	525	1,2%
8. Poul	507	1,1%
9. Jóhannes	501	1,1%
10. Pauli	465	1,0%

Navnalógin ásetur, at eingin skal hava fleiri enn tvey fornøvn. Eittans eftirnavn kann verða givið sum millumnavn. Í staðin fyri ættarnavn kann eftirnavnið hjá barninum vera fornavn faðirs ella móður í hvørsváfalli við *-son* ella *-dóttir* aftrat í samsvari við kyn barnsins. Er navn faðirs ella móður tvínevni, verður bert annað navnið nýtt í hesum føri.

Navnanevndin hevur síðan navnalógin kom í gildi 16. oktober 1992 og fram til árslok 1998 fingið 3418 navnafráboðanir. Hetta yvirlitið sýnir, hvussu nógv børn hava fingið tvey fornøvn, hvussu nógv hava tvey fornøvn + millumnavn + eftirnavn (tað mest loyvda navnatalið), hvussu nógv hava millumnavn og hvussu nógv hava millumnavn og eftirnavn við fornnavni faðirs ella móður + *-son/-dóttir*.

Tvey fornøvn

629 børn (t.e. 18,4%) hava tvey fornøvn

Tvey fornøvn + millumnavn + eftirnavn

174 børn (t.e. 5,1%) hava tvey fornøvn + millumnavn + eftirnavn

Millumnavn

1273 børn (t.e. 37,2%) hava millumnavn

500 børn (t.e. 14,6%) hava fornavn faðirs/móður + *-son/-dóttir* sum millumnavn

t.e.:

241 dreingjabørn (t.e. 7,1%) hava fornavn faðirs + *-son* sum millumnavn

5 dreingjabørn (t.e. 0,2%) hava fornavn móður + *-son* sum millumnavn

243 gentubørn (t.e. 7,1%) hava fornavn faðirs + *-dóttir* sum millumnavn

11 gentubørn (t.e. 0,3%) hava fornavn móður + *-dóttir* sum millumnavn

Eftirnavn

220 børn (t.e. 6,4%) hava fornavn faðirs/móður + *-son/-dóttir* sum eftirnavn

t.e.:

112 dreingjabørn (t.e. 3,3%) hava fornavn faðirs + *-son* sum eftirnavn

2 dreingjabørn (t.e. 0,06) hava fornavn móður + *-son* sum eftirnavn

103 gentubørn (t.e. 3,0%) hava fornavn faðirs + *-dóttir* sum eftirnavn

3 gentubørn (t.e. 0,08%) hava fornavn móður + *-dóttir* sum eftirnavn

Eftirnøvn

Sambært § 10 í lögtingslóg um fólkanøvn hevur hjúnalag ikki eins og áður tað við sær, at eftirnavnið hjá øðrum makanum verður broytt. Vilja hjún hava sama eftirnavn krevst nú, at annað teirra frammanundan boðar vígslumyndugleikanum frá, at tað tekur ættarnavnið hjá hinum, tó ikki um navnið er fingið við giftu.

Síðan lógin kom í gildi 16.10.92 eru 949 vígslufráboðanir kannaðar:

741 (t.e. 79,1%) kvinnur taka eftirnavnið hjá manninum

150 kvinnur (t.e. 15,8%) varðveita sítt egna eftirnavn sum millumnavn

(í 28 førum er tað eitt *-sen*-eftirnavn)

174 hjún (t.e. 18,3%) varðveita sítt egna eftirnavn

4 menn (t.e. 0,4%) fáa sær eftirnavnið hjá konuni

Í 20 førum hava maður og kona sama eftirnavn áðrenn giftu - eingin broyting